Załącznik do
Uchwały nr XXXVI/350/14
Rady Miejskiej w Radłowie
z dnia 20 stycznia 2014 r.

Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020

Projekt „Nowoczesne Zarządzanie Publiczne" o numerze POKL.05.02.01-00-025/12, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – Działanie 5.2. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej, Priorytet V – Dobre rządzenie.

Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020

Opracowanie:

FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

Projekt: „Nowoczesne Zarządzanie Publiczne" o numerze POKL.05.02.01-00-025/12, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – Działanie 5.2. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej, Priorytet V – Dobre rządzenie.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie 5

Przesłanki budowy Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 6

Metodologia prac 6

Organizacja procesu tworzenia Strategii 7

Ramy instytucjonalne lokalnej polityki rozwoju 10

Nadrzędne dokumenty strategiczne 12

Strategie Zintegrowane 12

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 14

Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020 17

Diagnoza podstawowych uwarunkowań rozwojowych 19

Analiza SWOT 26

Wizja i misja rozwoju Gminy Radłów 31

Plan operacyjny 33

OBSZAR I: KAPITAŁ LUDZKI I USŁUGI SPOŁECZNE 36

Cel operacyjny I.1 Wzrost kapitału intelektualnego i rozwój społeczeństwa informacyjnego 38

Cel operacyjny I.2 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i zdrowotnego mieszkańców 41

Cel operacyjny I.3 Zachowanie tożsamości regionalnej i rozwój kapitału społecznego 45

Cel operacyjny I.4 Sprawny system zarządzania publicznego 48

OBSZAR II: OCHRONA ŚRODOWISKA I KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW 50

Cel operacyjny II.1 Zachowanie atrakcyjności przyrodniczej i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego 51

Cel operacyjny II.2 Podniesienie atrakcyjności osadniczej i rozwój infrastruktury sieciowej . 54

Cel operacyjny II.3 Systematyczna poprawa dostępności komunikacyjnej 57

OBSZAR III: GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA 59
Cel operacyjny III.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności gospodarczej 61
Cel operacyjny III.2 Wykreowanie oferty turystycznej Gminy 64
Cel operacyjny III.3 Skuteczna polityka rynku pracy i promocja zatrudnienia 67
Cel operacyjny III.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy 69
System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy 76
Poziom organizacyjny 76
Poziom merytoryczny 77
Poziom społeczny 80
Ramy współpracy międzysektorowej i międzygminnej w zakresie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 81

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu gminy, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, w kompetencjach realizowanych przez władze gminy.

Respektując obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce (tzw. nowy paradygmat rozwoju regionalnego) oraz wyzwania, przed jakimi stoi Gmina Radłów, Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty gminnej. Gmina Radłów poprzez swoje położenie przy drodze wojewódzkiej nr 975, w niewielkiej odległości od Tarnowa, a dzięki bliskości autostrady A4 dobrej dostępności komunikacyjnej do Krakowa, stanowi jeden z atrakcyjnych terenów osadniczych oraz rekreacyjno-turystycznych we wschodniej części Małopolski. Wykorzystanie szans związanych z takim położeniem i dostępnością komunikacyjną, jak również bogactwem tradycji, kultury i dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego gminy, powinno stać się w najbliższej przyszłości jednym z najważniejszych wyzwań, stojących przed całą wspólnotą samorządową. W tym kontekście, u podstaw realizacji celów i kierunków interwencji Strategii leży nawiązywanie współpracy pomiędzy Gminą Radłów a sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Wyzwanie to sprawia, iż Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 zawiera zadania będące w kompetencjach innych szczebli samorządowych i partnerów gospodarczych oraz społecznych.

W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi. Tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej Strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy, w tym również w związku z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych. Realizacja kierunków interwencji Gminy Radłów, nierzadko będzie się wiązać z podejmowaniem współpracy pomiędzy samorządami wszystkich szczebli, partnerami społecznymi i prywatnymi. Stąd też Strategia nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej. Takie podejście jest zgodne z nowym paradygmatem polityki regionalnej państwa – wieloszczeblowym zarządzaniem Strategią.

Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, tj. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie; Długookresowej Strategii

Rozwoju Kraju do 2030 r.; Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r.; średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020; krajowych strategii sektorowych oraz Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 została przygotowana w wyniku prac prowadzonych przez władze samorządowe Gminy Radłów oraz ekspertów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji, przy ścisłej współpracy z partnerami społecznymi i prywatnymi. Działania te prowadzono w ramach projektu **„Nowoczesne Zarządzanie Publiczne"** (projekt nr POKL.05.02.01-00-025/12) finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Dokument uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szerokiej debaty publicznej, której elementem były w szczególności sesje z udziałem Konwentu Strategicznego.

Przesłanki budowy Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 jest odpowiedzią na dynamikę zmian społeczno-gospodarczych, zachodzących w obrębie gminy, jak i w jej otoczeniu (rzeczywiste procesy i zjawiska – natury gospodarczej, społecznej, kulturowej, zarządczej, itp.), a także wynika z nurtu przesłanek formalno-prawnych, uzasadniających potrzebę weryfikacji dokumentów strategicznych wszystkich JST w kraju (konieczność przeglądu i weryfikacji Strategii w kontekście dostosowania założeń do wytycznych i rekomendacji, które płyną z dokumentów o charakterze nadrzędnym).

Wśród kluczowych czynników, determinujących potrzebę przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020, należy zatem wymienić:

1) **Dostosowywanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu;**
2) **Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Radłów do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego;**
3) **Uspójnienie horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Gminy Radłów z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz dokumentów nadrzędnych;**
4) **Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Radłów do tworzonego Subregionalnego Programu Rozwoju – dla subregionu tarnowskiego.**

Metodologia prac

Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój gminy, bazujący na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej. Konstrukcję dokumentu Strategii oparto na partycypacyjno-eksperckim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu

terytorialnego, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji odpowiedzialnych za rozwój terytorialny w Polsce.

Strategię opracował Konwent Strategiczny, powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Radłów. W jego skład weszli m.in. przedstawiciele władz samorządowych gminy, urzędnicy samorządowi, reprezentanci sfery biznesu oraz lokalnych organizacji. Prace Konwentu prowadzili konsultanci FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie. Zespół realizacyjny tworzyli: Wojciech Odzimek – Koordynator Zespołu Zarządzania Strategicznego FRDL MISTiA, Krzysztof Malczyk – konsultant z zakresu zarządzania i planowania strategicznego w Zespole Zarządzania Strategicznego MISTiA i Tomasz Żygłowicz.

Organizacja procesu tworzenia Strategii

Publiczne zarządzanie strategiczne na szczeblu samorządu gminnego to kierowanie wieloobszarowym rozwojem w długim przedziale czasu, dzięki wykorzystaniu rzetelnej wiedzy płynącej z analizy i oceny bieżącej sytuacji oraz antycypowaniu spodziewanych scenariuszy rozwoju JST, a także dzięki przewidywaniu zmian w otoczeniu.

Zgodnie z tymi założeniami, proces budowy Strategii Rozwoju Gminy Radłów przebiegał wieloetapowo:

1. **Obraz środowiska lokalnego – diagnoza społeczno-gospodarcza.**

Celem pozyskania obiektywnej oceny sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału JST, przeprowadzona została diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Radłów. Analizę przeprowadzono w oparciu o metodologię zastosowaną do delimitacji subregionów funkcjonalnych województwa małopolskiego. Główną motywacją było zachowanie spójności dokumentu strategii z jednym z głównych dokumentów nadrzędnych, czyli ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Zastosowana metoda pozwoliła na określenie potencjału rozwojowego Gminy Radłów w przyjętych 7 obszarach badawczych:

a. potencjał turystyczny,

b. potencjał gospodarczy,

c. kapitał ludzki,

d. jakość życia,

e. infrastruktura (dostępność) komunikacyjna,

f. atrakcyjność turystyczna,

g. zarządzanie rozwojem,

ujmujących w sposób kompleksowy ogół zjawisk społeczno-gospodarczych, zachodzących na jej terenie. Każdy obszar podzielono w zależności od jego charakteru i stopnia

złożoności na podobszary. W analizie poszczególnych podobszarów badawczych uwzględniono łącznie około 80 wskaźników statystycznych, które pozwoliły na przedstawienie poszczególnych aspektów badania w sposób mierzalny, zapewniający porównywalność oraz przeprowadzenie możliwie obiektywnej oceny i interpretacji poszczególnych zjawisk i trendów społeczno-gospodarczych. Wykorzystano m.in. takie źródła danych statystycznych, jak: Bank Danych Lokalnych GUS, Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie; Ministerstwo Finansów; Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej; Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie; Urząd Statystyczny w Krakowie; Urząd Komunikacji Elektronicznej. Efektem prac było powstanie Raportu diagnostycznego dla Gminy Radłów, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe gminy w ujęciu dynamicznym i porównawczym (w zestawieniu z 4 innymi gminami w województwie małopolskim, partycypującymi w projekcie „Nowoczesne Zarządzanie Publiczne" oraz w odniesieniu do średniej dla ogółu gmin województwa małopolskiego oraz powiatów: tarnowskiego oraz brzeskiego. Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stały się materiałem wyjściowym do analizy zasobów własnych i otoczenia (analiza SWOT) podczas warsztatów z Konwentem Strategicznym, powołanym przez Burmistrza Miasta i Gminy Radłów. W niniejszym dokumencie, w rozdziale pn. Diagnoza podstawowych uwarunkowań rozwojowych zawarto najważniejsze wnioski z przeprowadzonej analizy społeczno-gospodarczej.

2. Analiza strategiczna uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych metodą SWOT.

Raport diagnostyczny, charakteryzujący podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy Radłów, posłużył jako impuls do dyskusji dotyczącej zasobów wewnętrznych gminy oraz wpływu otoczenia zewnętrznego. W trakcie prac warsztatowych z Konwentem Strategicznym dokonano oceny i analizy potencjału Gminy Radłów, jej słabości oraz szans i zagrożeń istotnych z punktu widzenia dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego (analiza SWOT). Wyniki analizy SWOT stały się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych dla Gminy Radłów.

3. Identyfikacja obszarów priorytetowych i sformułowanie planu operacyjnego.

Przedmiotem kolejnych prac warsztatowych stał się wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych oraz budowa planu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020. W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, dokonano identyfikacji obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla Gminy Radłów. W efekcie przeprowadzonych z Konwentem Strategicznym prac zdefiniowano 3 priorytety rozwojowe:

OBSZAR 1. KAPITAŁ LUDZKI I USŁUGI SPOŁECZNE

OBSZAR 2. OCHRONA ŚRODOWISKA I KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

OBSZAR 3. GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA

Kolejnym etapem prac warsztatowych z udziałem Konwentu Strategicznego była weryfikacja zaproponowanej przez ekspertów FRDL MISTiA matrycy Strategii Rozwoju Gminy Radłów. Matryca powstała na bazie dokonanych wcześniej analiz i opracowań, wytycznych i założeń zawartych w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i regionalnego,
a także z uwzględnieniem wniosków płynących z opracowanej uprzednio analizy SWOT i postulatów zgłaszanych przez członków Konwentu Strategicznego.

4. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji Strategii.

Ostatnim etapem prac było opracowanie podsystemów strategii, dotyczących monitorowania osiągania celów i realizacji poszczególnych kierunków interwencji oraz aktualizowania dokumentu – zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami wewnętrznymi i w otoczeniu gminy.

Ramy instytucjonalne lokalnej polityki rozwoju

Konieczność tworzenia gminnych dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym nie wynika wprost z przepisów prawa. Znowelizowana w 2013 r. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tworząca podstawy prawne do przygotowania przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zasad wdrażania programów Unii Europejskiej na lata 2014-2020, wśród dokumentów strategicznych opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego wymienia jedynie strategie rozwoju województw oraz strategie ponadregionalne.
Katalog ten pozostawia jednak otwarty, a wśród podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie polityki rozwoju wymienia samorząd gminny.

Ugruntowana praktyka prowadzenia polityki rozwoju na szczeblu gminnym realizowana jest najczęściej w postaci tworzenia gminnych strategii rozwoju. Zasady lokalnej polityki rozwoju powinny jednak uwzględniać wytyczne w zakresie prowadzenia polityki rozwoju na wyższych szczeblach. Poczynając od dokumentów na szczeblu Unii Europejskiej, w szczególności uwzględniając zasady Europejskiej Polityki Spójności, poprzez strategiczne dokumenty krajowe, przygotowywane przede wszystkim przez administrację rządowa, a kończąc na wojewódzkiej i subregionalnej strategii rozwoju, opracowywanych przez samorząd województwa.

Schemat 1 Układ zależności i hierarchia europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Przedstawiony schemat przedstawia aktualny system prowadzenia polityki rozwoju, oparty o hierarchiczny układ dokumentów strategicznych, wzajemnie ze sobą spójnych i powiązanych. Obejmuje on wytyczne płynące ze strategii Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (SRK) oraz 9 strategii zintegrowanych, obejmujących 8 strategii branżowych i Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W tak ujęty system wpisuje się Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020, stanowiąca z kolei podstawę dla konstruowania subregionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych.

W procesie lokalnego planowania strategicznego należy jednak pamiętać o zachowaniu spójności i relacyjnym powiązaniu z systemem nadrzędnych dokumentów strategicznych, szczególnie tych opracowanych po wejściu w życie aktualnej strategii wojewódzkiej.

Tak zdefiniowany układ instytucjonalny programowania polityki rozwoju, w którym dokumenty niższego szczebla uwzględniają priorytety wynikające z programów nadrzędnych, wzmacnia efekty rozwojowe poprzez jednoznaczne określanie kluczowych kierunków interwencji. Spójność w wymiarze wertykalnym jednocześnie prowadzi do koncentracji środków publicznych na jasno zdefiniowanych celach rozwojowych.

Nadrzędne dokumenty strategiczne

Fundamentalne wytyczne dotyczące polityki rozwoju płyną z nadrzędnych dokumentów europejskich, określających zasady Europejskiej Polityki Spójności. Ważna jest też sama filozofia redystrybucji środków europejskich, która w ostatnich latach uległa przeorientowaniu z funkcji wyrównawczej na wzmacnianie konkurencyjności obszarów silnych oraz lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych. Będąca podstawą Europejskiej Polityki Spójności Strategia Europa 2020 oparta została na trzech priorytetach: (1) rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach, (2) promocji gospodarki oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej, (3) sprzyjaniu gospodarce o wysokim zatrudnieniu, sprzyjającej spójności społecznej i terytorialnej.

Głównym dokumentem szczebla krajowego, wskazującym strategiczne zadania państwa w horyzoncie czasowym spójnym z dokumentami europejskimi, tym samym oddającym priorytety rozdziału funduszy europejskich na lata 2014-2020 jest średniookresowa **Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK)**. Dokument ten, przyjęty 25 września 2012 r., wpisuje się w nowy system strategicznego zarządzania rozwojem kraju poprzez uwzględnienie wytycznych odnośnie głównych kierunków rozwoju, płynących z długookresowej strategii rozwoju kraju **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.** Podstawowe priorytety SRK, koncentrujące główne działania i wyznaczające kierunki interwencji, mające na celu przyspieszenie procesów rozwojowych, to: (1) sprawne i efektywne państwo, (2) konkurencyjna gospodarka, (3) spójność społeczna i terytorialna. W kontekście programowania polityki rozwoju na szczeblach niższych ważne jest, że SRK stanowi odniesienie dla dokumentów przygotowywanych na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020 – umowy partnerstwa i programów operacyjnych.

Strategie Zintegrowane

Dopełnieniem i swoistym narzędziem realizacji priorytetów określonych przez SRK jest 9 strategii zintegrowanych, których zadaniem jest rozwinięcie działań SRK i uszczegółowienie reform w niej określonych. Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju kluczowe miejsce zajmuje dokument **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie.** Zgodnie z przedstawionym w nim, nowym paradygmatem rozwoju regionalnego, w proces planowania strategicznego należy włączyć następujące wytyczne:

- wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,

- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto, zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwa obywatelskiego tak, by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

Spośród pozostałych strategii zintegrowanych szczególnie ważne dla lokalnej polityki rozwoju jest uwzględnienie wytycznych płynących z tych strategii, które w istotnym stopniu dotyczą obszarów związanych z zakresem zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Wśród najważniejszych strategii należy wymienić następujące dokumenty:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. „Dynamiczna Polska 2020" – dokument przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i uchwalony 15 stycznia 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do realizacji takich celów jak: dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej gospodarki, stymulowania innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy oraz wspieranie napływu innowacyjnych i odpowiedzialnych inwestycji;

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i uchwalony 26 marca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do wzmocnienia partycypacji obywatelskiej w procesie kreowania lokalnej polityki rozwoju, wzmacniania wzajemnego zaufania obywateli oraz zaufania obywateli do instytucji i organów państwa, a także wzmacniania gotowości mieszkańców do działania na rzecz społeczności lokalnej;

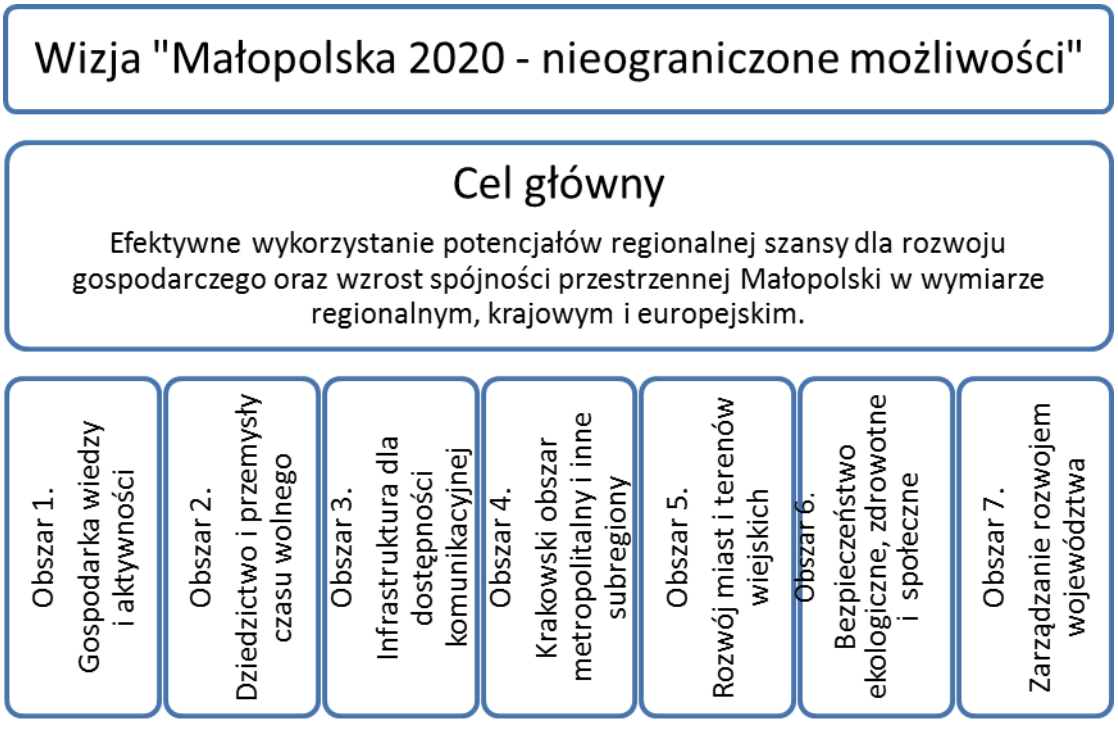
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i uchwalony 18 czerwca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań na rzecz wzrostu poziomu zatrudnienia mieszkańców, wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych, przeciwdziałaniu procesom wykluczenia społecznego oraz kreowania polityki edukacyjnej zmierzającej do podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest **Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 (SRWM)**. Zapisy dokumentu postulują koncentrację środków na precyzyjnie zdefiniowanych priorytetach, operacjonalizację i parametryzację działań strategicznych, przejrzysty podział zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary polityki rozwoju, prowadzący jednak do mobilizacji zasobów wielu aktorów społecznych.

Struktura SRWM obejmuje 7 głównych obszarów polityki rozwoju województwa, a także kierunki i sposoby działania w tych obszarach. Dla każdego z obszarów interwencji sformułowano cel strategiczny, stanowiący opis pożądanego kierunku zmian w perspektywie do 2020 roku. Każdy z celów strategicznych w ramach obszarów realizowany jest poprzez wyodrębnione kierunki polityki rozwoju, złożone z katalogu działań priorytetowych. W odniesieniu do poszczególnych kierunków polityki sformułowana została strategia postępowania, określająca pożądany stan docelowy, a także określająca czynniki sprzyjające i ograniczające możliwość osiągnięcia zmiany będącej pochodną realizacji celu strategicznego. Na poniższym schemacie zobrazowano strukturę dokumentu.

Schemat 2 Struktura Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Rekomendacje dotyczące programowania lokalnej polityki rozwoju można odnaleźć w SRWM w ramach obszaru: Rozwój miast i terenów wiejskich. Wśród kierunków polityki rozwoju w tym obszarze zwrócono uwagę na potrzebę integracji przestrzennej na poziomie lokalnym i zapewnienie powiązań lokalnych w obrębie obszarów wiejskich, dla których centrami są małe i średnie miasta, docelowo zapewniające jednolity standard

dostępności podstawowych usług i dóbr publicznych. Umocnienie pozycji małych i średnich ośrodków miejskich jako lokalnych centrów gospodarczych ośrodków usług publicznych uznane zostało za warunek rozwoju okalających je terenów wiejskich. Projektowane działania opierają się na założeniu, że ważnymi elementami decydującymi o atrakcyjności małych miast są zasoby społeczne i kulturowe oraz przestrzeń publiczna.

Wśród kluczowych działań w ramach wspomnianego kierunku przewidziano poprawę dostępności podstawowych usług publicznych w zakresie lokalnej infrastruktury społecznej, o charakterze: edukacyjnym, kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym oraz zdrowotnym.

Kolejnym kierunkiem polityki jest rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich. Celem działań określonym w ramach tego kierunku jest przede wszystkim przeciwdziałanie narastającym wewnątrzregionalnym zróżnicowaniom o charakterze gospodarczym. Projektowane przez Zarząd Województwa Małopolskiego działania uwzględniają szereg poniższych założeń:

- w ramach polityki rozwoju miast nie należy ograniczać się do wzmacniania infrastruktury społecznej i technicznej, lecz wysoki nacisk położyć także na tworzenie ofert zachęcających do lokowania nowych przedsięwzięć, wykorzystanie potencjału istniejących przedsiębiorstw oraz wzmacnianie relacji kapitałowych;
- zapleczem dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich są małe i średnie miasta;
- aktywizacja terenów wiejskich warunkowana jest wdrożeniem bardziej efektywnych mechanizmów wsparcia funkcjonowania zarówno rolnictwa, jak i działalności okołorolniczej i pozarolniczej;
- aby zwiększyć partycypację obywatelską w programowaniu polityki rozwoju lokalnego należy określić trwałe ramy współpracy władz lokalnych i regionalnych.

W ramach kluczowych działań odnoszących się do poprawy kondycji gospodarczej małych i średnich miast główny nacisk położony został na rozwój oferty inwestycyjnej jednostek, połączony ze wspieraniem działań lokalnych instytucji rynku pracy – na rzecz zwiększenia zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Natomiast, wśród priorytetów dla obszarów wiejskich, wyróżniono wsparcie obszarów rolniczych poprzez wdrożenie instrumentów wsparcia dla rolnictwa ekologicznego oraz marketingu wysokiej jakości produktów lokalnych i regionalnych. Takie działanie wpisuje się w oczekiwanie wzmożonego wykorzystania miejscowych przewag konkurencyjnych. Innym priorytetem aktywizacji obszarów wiejskich jest wspieranie działalności pozarolniczej, szczególnie na terenach atrakcyjnych rezydencjonalnie i turystycznie.

Ostatnim kierunkiem polityki rozwoju w obszarze rozwoju miast i terenów wiejskich jest funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym. Zwraca się tutaj uwagę na podejmowanie działań z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych pomiędzy ośrodkami, ochrony tożsamości lokalnej, a także dbałości o otoczenie. Wśród kierunków interwencji wymienia się rewitalizację obszarów zdegradowanych, ochronę krajobrazu i ładu przestrzennego na obszarach wiejskich, planowanie przestrzenne prowadzone z uwzględnieniem realizacji koncepcji osadnictwa zwartego, w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

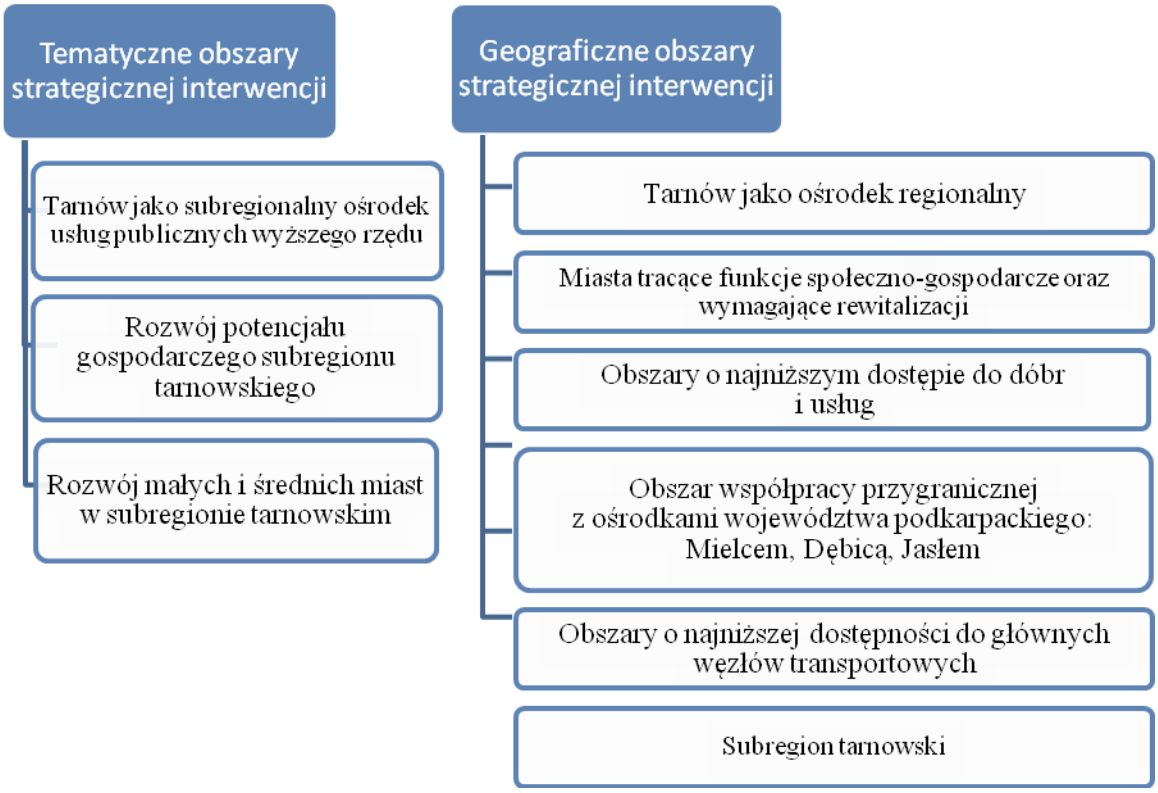
Ponadto w SRWM w ramach obszaru: Krakowski obszar metropolitalny i inne subregiony wyróżniono subregion tarnowski, jako funkcjonalne obszary integracji przestrzennej o znaczeniu regionalnym, z węzłowymi ośrodkami monocentrycznymi oraz dowiązanymi do nich strefami przyległymi.. Rozwój subregionu podhalańskiego w SRWM określono jako jeden z kierunków polityki rozwoju Małopolski. W kontekście budowania Strategii Rozwoju Gminy Radłów szczególne znaczenie przypisać należy tym kierunkom rozwoju, które kładą nacisk na rozwój potencjału gospodarczego subregionu tarnowskiego poprzez rozwój działalności gospodarczej wokół korytarza autostradowego, wykorzystaniem potencjału przemysłu chemicznego, a także rozwój współpracy subregionalnej z przygranicznymi ośrodkami województwa podkarpackiego.

Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020

Elementem wdrażania Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 jest przyjęcie indywidualnej ścieżki rozwoju dla pięciu subregionów wchodzących w skład województwa, w ramach tworzonego Subregionalnego Programu Rozwoju na lata 2014 2020. Jednym z kluczowych obszarów jest subregion tarnowski, tworzony przez miasto Tarnów oraz powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski. W ramach prac nad weryfikacją i specyfikacją kierunków rozwoju zawartych w SRWM Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego przeprowadził szereg badań oraz spotkań i konferencji subregionalnych. Projekt programu subregionalnego został przygotowany 31 sierpnia 2012 r., natomiast do chwili obecnej nie ukończono prac nad finalnym kształtem dokumentu. Jak dotąd sprecyzowano układ Programu, który oprócz zróżnicowanej terytorialnie polityki rozwoju zawierał będzie dodatkowo uzgodnione listy przedsięwzięć, które rekomendowane będą do dofinansowania w ramach tzw. grantu subregionalnego, tj. wydzielonej puli środków w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2014 - 2020.

Podsumowując dotychczasowe badania i dyskusje nad programem dla subregionu tarnowskiego, należy stwierdzić, że wśród kluczowych kierunków i możliwości rozwoju dominują zagadnienia dotyczące rozwoju Tarnowa, jako ważnego ośrodka usług publicznych wyższego rzędu (co powinno przyczynić się do rozwoju całego subregionu), rozwoju potencjału gospodarczego subregionu oraz małych i średnich miast, poprawy komunikacji w skali subregionu oraz inwestycji w kapitał ludzki.

Schemat 3 Planowana Struktura Subregionalnego Programu Rozwoju dla subregionu tarnowskiego

Dalszą koordynacja prac nad Programem prowadzona jest przez fora subregionalne, składające się z członków Zarządu Województwa Małopolskiego, radnych Sejmiku Województwa Małopolskiego, przedstawicieli samorządów powiatowych i gminnych, przedsiębiorców, organizacji gospodarczych, organizacji społecznych, instytucji naukowych, badawczych i rozwojowych, uczelni wyższych, Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz innych kluczowych instytucji z punktu widzenia subregionu. Prace nad stworzeniem programu subregionalnego oraz uzgodnienie listy projektów subregionalnych powinno nastąpić do lipca 2014 r.

Diagnoza podstawowych uwarunkowań rozwojowych

Pierwszą częścią prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 było przygotowanie diagnozy podstawowych uwarunkowań rozwojowych Gminy Radłów, stanowiącej wieloaspektową analizę statystyczną procesów zachodzących we wspólnocie samorządowej. Poniżej zamieszczone zostało streszczenie najważniejszych wniosków płynących z analizy diagnostycznej Gminy.

Potencjał turystyczny

Wnioski:

- Analiza danych BDL GUS wskazuje na dynamiczny rozwój turystycznej bazy noclegowej na terenie Gminy Radłów w ciągu ostatnich kilku lat. Jeszcze w 2009 roku nie odnotowano tutaj miejsc noclegowych w obiektach zakwaterowania zbiorowego. Na koniec 2012 r. w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dostępnych było 5 miejsc noclegowych (w powiecie tarnowskim były to 3 miejsca, średnio w Małopolsce 25 miejsc).
- Dane o infrastrukturze gastronomicznej wskazują, że na 10 tys. mieszkańców przypada 5 podmiotów z branży *Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne*, co jest wielkością o połowę niższą od średniej powiatowej (10 podmiotów) oraz znacznie odstającą od średniej wojewódzkiej (39 podmiotów). Sytuacja w tym obszarze jest stabilna i nie podlega znaczącym wahaniom.
- Dane z ostatnich wskazują na intensyfikację ruchu turystycznego na terenie gminy. Na koniec 2012 r. liczba korzystających z noclegów na 1 tys. mieszkańców wyniosła 138 osób, co było wartością wyższą od średniej powiatowej (110 osób). W województwie małopolskim średnio na 1 tys. mieszkańców w z noclegów skorzystało aż 1035 mieszkańców. Choć na tle rozwiniętej turystycznie Małopolskie wskaźniki Gminy Radłów prezentują się skromnie, o wysokim potencjale turystycznym gminy świadczy szczególne jej dostępność komunikacyjna dziedzictwo historyczne Gminy. Istnieje również wysoki potencjał rozwoju turystyki pielgrzymkowej związanej z postacią Błogosławionej Karoliny Kózkówny.

Potencjał gospodarczy

Wnioski:

- Gospodarki gminy charakteryzuje się niską produktywnością. Wskazuje na to wysoki odsetek osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne (23% mieszkańców w wieku produkcyjnym, w powiecie tarnowskim niespełna 20%), a także niski odsetek zatrudnionych w sektorach usług rynkowych (16%, w powiecie tarnowskim 22%). Wpływy do budżetu gminy z podatku CIT w przeliczeniu na 1

mieszkańca w latach 2010-2011 wyniosły 4,71 zł, co było wartością o prawie połowę niższą od średniej powiatowej (7,51 zł). Niemniej jednak poziom dochodów własnych w dochodach budżetu gminy wyniósł we wskazanym okresie 25 %, kształtując się na poziomie średniej powiatowej.

- Gmina charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości. Przeciętnie na koniec 2012 r. na 1 tys. mieszkańców w gminie Radłów zarejestrowanych w rejestrze REGON było 50 podmiotów, podczas gdy w całym powiecie tarnowskim wskaźnik ten był o 5 podmiotów wyższy, a w województwie małopolskim wyniósł 102 jednostki. Należy jednak podkreślić, że z roku na rok zwiększa się liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy.
- Liczba bezrobotnych kształtuje się w ostatnich latach na zbliżonym poziomie. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieki produkcyjnym wyniósł na koniec 2012r. 7,4% (w powiecie tarnowskim było to 8,5%, w Małopolsce 7,6%). Jednocześnie zarówno w powiecie jak i całym województwie, liczba bezrobotnych podlegała znacznemu trendowi wzrostowemu, co w korzystnym świetle stawia zmiany w tym obszarze, jakie zaszły w gminie Radłów. Wskaźnik zatrudnienia (11% w 2012 r.), niższy od poziomu powiatu tarnowskiego (16%) i średniej wojewódzkiej (33%) wskazuje, że większość mieszkańców Gminy znajduje zatrudnienie poza jej terenem.

Kapitał ludzki

Wnioski:

- Spośród wszystkich porównywanych gmin Radłów odznacza się najwyższym dodatnim wskaźnikiem migracji, co wskazuje na szczególną atrakcyjność osadniczą terenów Gminy, szczególnie dla mieszkańców Tarnowa. Uśredniony wskaźnik salda migracji w latach 2007-2012 wskazuje, że liczba osób osiedlających się na ternie Gminy na każde 10 tys. mieszkańców jest o 13 osób wyższa od liczby osób podejmujących decyzję o wymeldowaniu (w powiecie i województwie było to ok. 11 osób).
- Wskaźniki przyrostu naturalnego w całym okresie analizy utrzymywały się na poziomach niższych od wartości obserwowanych w całym powiecie oraz województwie małopolskim. Przeciętnie w latach 2007-2012 wskaźnik przyrostu naturalnego w Gminie Radłów wyniósł 0,44‰, przy średniej powiatowej na poziomie 2,34‰ oraz wojewódzkiej 1,86‰. Najniższy wskaźnik odnotowano w ostatnim okresie analizy, tj. -1,44‰ na koniec 2012 r. Niekorzystnie o potencjale demograficznym świadczy też fakt, że gmina charakteryzuje się najniższym spośród badanych jednostek odsetkiem osób młodych (liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym jedynie w Radłowie jest niższa od 30).

- Porównanie wyników sprawdzianu po 6 klasie w szkołach podstawowych oraz przeciętnych wyników z egzaminu gimnazjalnego do średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów w powiecie tarnowskim oraz województwie małopolskim wskazuje, że jakość nauczania w placówkach zlokalizowanych na terenie Gminy Radłów nie odbiega istotnie od przeciętnej w powiecie i Małopolsce. Dane wskazuję na dużą zmienność wyników w poszczególnych latach.

Jakość życia

Wnioski:

- Gmina charakteryzuje się wysoką dostępnością do usług opieki zdrowotnej, na poziomie przeciętnej wojewódzkiej. Liczba porad lekarskich udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w ostatnich latach jest wyższa niż średnia w gminach powiatu tarnowskiego.
- Odsetek korzystających z usług pomocy społecznej w latach 2008-2011 utrzymywał się na poziomie zbliżonym do średniej powiatowej. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w latach 2008-2010 r. nieznacznie przekraczał 11,2% mieszkańców, się na koniec 2011 r. spadł do poziomu 8,2% (w powiecie tarnowskim było to odpowiednio 9,5%, w Małopolsce 6,6%). Odsetek dzieci, których rodzice otrzymują zasiłek rodzinny stanowi około 42% ogółu, co jest wartością niższą od średniej powiatowej (50,2%) oraz nieznacznie wyższą od przeciętnej w województwie małopolskim (39%).
- Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym kształtuje się na poziomie zbliżonym do średniej powiatowej i nieznacznie niższym od średniej wojewódzkiej . W 2011 r. było to 61% wszystkich dzieci w wieku 3-5 lat (w Małopolsce 69%). Cechą szczególną szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie Radłów jest zdecydowanie niższa od przeciętnej liczebność klas. Sytuacja taka może pozytywnie wpływać na jakość nauczania, z drugiej strony może negatywnie oddziaływać na ekonomiczną efektywność placówek oświatowych.
- Gmina charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem uczestnictwa w kulturze spośród wszystkich analizowanych jednostek. Liczba imprez przypadająca na 1 tys. mieszkańców (8,25) jest wyższa od średniej powiatowej (5,7), natomiast liczba uczestników wydarzeń kulturalnych wyniosła 1806 osób na 1 tys. mieszkańców (średnio w powiecie 951).
- Dostępność i wykorzystanie infrastruktury sportowej kształtują się poniżej wartości przeciętnej dla powiatu, na poziomie średniej wojewódzkiej. Liczba ćwiczących przypadająca na 10 tys. mieszkańców za rok 2010 wyniosła 283 osoby, podczas gdy przeciętnie w powiecie tarnowskim było to 321 osób, a w województwie małopolskim 290.
- Analizując dostępność do infrastruktury sieciowej należy stwierdzić, że najlepiej rozwinięta w Gminie jest sieć wodociągowa, z której według stanu na koniec 2012 r. korzystało ponad 81% mieszkańców. Niespełna 30% posiadało dostęp do sieci kanalizacyjnej, natomiast z sieci gazowej skorzystać mogło 66% ludności Gminy Radłów.
- Otwarcie autostrady A4 na odcinku pomiędzy Krakowem a Tarnowem doprowadziło do skrócenia czasu przejazdu pomiędzy Radłowem a stolicą województwa o połowę (około 60 minut), co znacznie poprawiło dostępność

komunikacyjną Gminy. Ważne w tym aspekcie jest zapewnienie mieszkańcom odpowiedniego dostępu do transportu publicznego, pozwalającego korzystać z usług wyższego rzędu, zarówno w Tarnowie jak i Krakowie.

Atrakcyjność przyrodnicza

Wnioski:

- Niespełna trzy czwarte powierzchni Gminy Radłów objęte jest ochroną prawną, a walory przyrodnicze uznawane są za podstawowy czynnik stanowiący o jej atrakcyjności turystycznej. Gmina charakteryzuje się pry tym względnie niską lesistością, lasy zajmują jedynie 16% powierzchni Gminy. Szczególną wartość stanowią tutaj liczne pomniki przyrody.
- W ostatnich latach Gmina poniosła znaczące wydatki na środki trwałe służące ochronie środowiska, co korzystnie świadczy o polityce inwestycyjnej zmierzającej do zachowania biologicznej różnorodności (najwięcej w 2010 r. 593 zł, średnio w Małopolsce 181 zł). Wciąż zauważalne są znaczące niedociągnięcia w tym obszarze. Odsetek mieszkańców korzystających na koniec 2012r. z oczyszczalni ścieków nie przekraczał 30%.

Zarządzanie rozwojem

Wnioski:

- Skala wydatków inwestycyjnych w budżecie gminy w latach 2007-2012 była każdorazowo niższa niż przeciętne wydatki w gminach powiatu tarnowskiego oraz całego województwa małopolskiego. W roku 2012 udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 6,3%, tj. 3-krotnie mniej niż w powiecie i województwie.
- Wskaźniki zadłużenia w latach 2008 – 2011 (wzrost skali wydatków inwestycyjnych) obrazowały rosnący poziom zobowiązań w stosunku do dochodów gminy. Na początku tego okresy poziom zobowiązań wynosił 14,81% dochodów budżetowych, po kolejnych trzech latach było to 52,95% dochodów. Po dynamicznym wzroście, w ostatnim roku odnotowano znaczący spadek zadłużenia do poziomu 27,21%. Zdolność do samofinansowania inwestycji, rozumiana jako udział dochodów majątkowych powiększonych o nadwyżkę operacyjną w wydatkach majątkowych gminy, utrzymywała się w ostatnich latach na względnie niskim poziomie, co może być przyczyną ostrożnej polityki inwestycyjnej.
- Gminę charakteryzuje wyższy od wojewódzkiego odsetek działających organizacji pozarządowych działających na jej terenie, co jest sytuacją szczególną w tej części Małopolski. Korzystnie o poziomie kapitału społecznego mieszkańców Gminy Radłów świadczy także wyższy od przeciętnego wskaźnik uczestnictwa w wyborach samorządowych, wskazujący na znaczny poziom tożsamości lokalnej mieszkańców i odpowiedzialności za sprawy swej społeczności. Problemem jest niski stopień zaangażowania w wyborach ogólnopolskich.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGHTS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje

T -> THREATS, czyli zagrożenia

	Czynniki wspierające rozwój	Czynniki hamujące rozwój
Czynniki wewnętrzne	SILNE STRONY	SŁABE STRONY
Czynniki zewnętrzne	SZANSE	ZAGROŻENIA

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten można przeprowadzić również w inny sposób, mianowicie: czynniki pozytywne, czyli atuty i szanse, oraz czynniki negatywne, czyli wady i zagrożenia. Poniżej przedstawione zostały wyniki analizy SWOT w odniesieniu do Gminy Radłów.

Tabela 4 Analiza SWOT – czynniki wewnętrzne, mające wpływ na rozwój Gminy Radłów.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILNE STRONY	**SŁABE STRONY**
1.Wysoka dostępność komunikacyjna Gminy, położenie przy drogach wojewódzkich 964 i 975, a także bliskość autostrady A4, zapewniającej szybki dojazd do stolicy województwa; 2.Bliskość miasta Tarnowa – silnego ośrodka subregionalnego zapewniającego miejsca pracy, nauki oraz dostęp do usług publicznych wyższego rzędu; 3.Dostępność terenów do zagospodarowania, w szczególności byłych wyrobisk pożwirowych na cele sportowo-rekreacyjne; 4.Zasoby potencjalnych terenów inwestycyjnych, możliwość lokowania stref aktywności gospodarczej; 5.Dobre warunki do upraw ekologicznej żywności; wysoka klasa gleb. 6.Wysoki potencjał demograficzny Gminy: o Przeciętne saldo migracji w latach 2007-2012 na 10 tys. mieszkańców na poziomie 13,4, średnia powiatowa 11,1, średnia wojewódzka 10,2; 7.Bogate dziedzictwo historyczne: o Ponad 1000-letnia historia Gminy; o Obiekty zabytkowe jak m.in. kościół pw. Św. Jana Chrzciciela;	1.Brak dostępności do transportu kolejowego; 2.Duża sieć dróg o niskim tonażu – bariera w rozwoju przedsiębiorczości i stref gospodarczych; 3.Niska jakość dróg gminnych – część dróg wymagających modernizacji; 4.Brak lokalnej komunikacji publicznej w transporcie międzygminnym (niezadowalający stopień skomunikowania z takimi miejscowościami jak np. Żabno, Dąbrowa Tarnowska, Wietrzychowice); 5.Niedostateczna ilość miejsc pracy na terenie Gminy (w szczególności dla absolwentów, brak przemysłu i dużych form generujących miejsca zatrudnienia); 6.Emigracja zarobkowa młodych osób; 7.Niska aktywność młodych osób mieszkających na terenie Gminy; 8.Niska przedsiębiorczość mieszkańców (w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców zarejestrowanych jest 48 podmiotów, średnia powiatowa 54, średnia wojewódzka 100); 9.Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, prowadzonych głównie przez osoby starsze; 10. Niska opłacalność produkcji rolnej, brak markowych produktów rolnych;

○Zespół pałacowy z początków XIX wieku; ○Historyczny układ urbanistyczny miasta; ○Liczne ślady historii najnowszej, w tym cmentarze z I wojny światowej; 8. Bogate dziedzictwo kulturowe, pielęgnowanie tradycji i kultury lokalnej; 9. Wysoki poziom organizacji pozarządowych działających na terenie gminy; 10. Uporządkowany system oświatowy w gminie (szczególnie w zakresie wychowania przedszkolnego, wysoka dostępność wychowania przedszkolnego); 11. Wysokie poczucie bezpieczeństwa pożarowego na terenie gminy (dobrze funkcjonujące Ochotnicze Straże Pożarne); 12. Turystyka pielgrzymkowa związana z postacią Błogosławionej Karoliny; 13. Udokumentowane złoża geotermalne; 14. Ukształtowanie terenu – duża atrakcyjność osadnicza terenów gminy, w szczególności dla mieszkańców Tarnowa; 15. Wysokie walory przyrodnicze Gminy (rezerwat przyrody Lasy Radłowskie, park krajobrazowy, dolina Dunajca); 16. Wybitne postaci związane z Gminą.	11. Niski stopień skanalizowania gminy – jedynie 30% mieszkańców korzysta z komunalnej sieci kanalizacyjnej; 12. Brak oferty czasu wolnego dla osób starszych; 13. Utrudniony dostęp do bezpłatnej specjalistycznej opieki medycznej i profilaktyki; 14. Brak infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (szlaki piesze, konne, ścieżki rowerowe); 15. Niski stopień wykorzystania zasobów naturalnych i przyrodniczych (lasy, zbiorniki wodne); 16. Niezadowalająca dostępność do Internetu szerokopasmowego; 17. Pojawiające się akty wandalizmu – niewystarczająca liczna patroli policji.

Tabela 2 Analiza SWOT – czynniki zewnętrzne, mające wpływ na rozwój Gminy Radłów.

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
1.Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej; 2.Rozwój współpracy międzygminnej i międzysektorowej – szczególnie w zakresie budowania wspólnej oferty turystycznej i rekreacyjnej; 3.Obszar Natura 2000 – uznanie walorów przyrodniczych, szansa na promocję turystyczną; 4.Tendencje migracyjne mieszkańców dużych miast – osiedlanie się na terenach podmiejskich; 5.Program Operacyjny Polska Cyfrowa, mający wspierać cyfryzację dzięki wykorzystaniu funduszy europejskich.	1.Kryzys finansów publicznych w wymiarze krajowym oraz europejskim – możliwe trudności w zakresie zewnętrznego finansowania inwestycji; 2.Słaby rozwój miasta Tarnowa, w szczególności w kontekście nowych ofert na rynku pracy; 3.Wprowadzenie systemu opłat na autostradzie A4; 4.Częste zmiany legislacyjne, delegowanie obowiązków na JST bez zabezpieczenia adekwatnych środków finansowych; 5.Obwarowania prawne dotyczące zdrowej żywności, w szczególności ograniczające sprzedaż bezpośrednią; 6.Konkurencja innych gmin; 7.System edukacji nieprzygotowujący do podejmowania własnych inicjatyw; 8.Brak regulacji rzeki Dunajec – zagrożenie powodziowe związane z częstymi i nagłymi zmianami warunków atmosferycznych; 9.Obszar Natura 2000 – zagrożenie dla rozwoju gospodarczego Gminy, a także inwestycji budowlanych; 10.Proces starzenia się społeczeństwa, spadek liczby osób w wieku produkcyjnym.

Wizja i misja rozwoju Gminy Radłów

Wizja rozwoju Gminy Radłów stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2020 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota gminy, tj. władze samorządowe oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza Gmina Radłów. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

WIZJA „GMINA RADŁÓW 2020"

Gmina Radłów dzięki właściwemu wykorzystaniu wysokiej dostępności komunikacyjnej oraz rosnącej jakości oferowanych usług społecznych stanowi jedną z najbardziej atrakcyjnych osadniczo i inwestycyjnie gmin wschodniej części Małopolski. Jednoczesna zasobność szczególnych walorów środowiskowych i kulturowych wzmacnia turystyczno-rekreacyjny potencjał Gminy, poprzez łączenie atrakcji przyrodniczych z bogactwem regionalnych tradycji, modernizację i rozbudowę infrastruktury oraz rozwój oferty przemysłów czasu

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju Gminy Radłów. Określa ona również rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej. Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Radłów, a podejmowanych przez różnych aktorów życia społecznego i gospodarczego – liderów lokalnych, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców. Ponadto, władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju Gminy Radłów, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

MISJA ROZWOJU GMINY RADŁÓW

Naszą misją jest przedsięwzięcie wszelkich działań zmierzających do trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Radłów, we współpracy z mieszkańcami, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, instytucjami publicznymi oraz władzami różnych szczebli. Realizując cele rozwojowe deklarujemy właściwe wykorzystanie szczególnych potencjałów Gminy, z jednoczesnym poszanowaniem dla

Plan operacyjny

Priorytety wyszczególnione w Strategii wynikają z przyjętej wizji rozwoju Gminy Radłów do 2020 roku i zdefiniowanych wyzwań rozwojowych. Ze względu na stwarzanie w perspektywie długookresowej największych możliwości wzrostu, uznane one zostały za najważniejsze. Wyodrębniono zatem **3 obszary priorytetowe**, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

OBSZAR 1. KAPITAŁ LUDZKI I USŁUGI SPOŁECZNE

OBSZAR 2. OCHRONA ŚRODOWISKA I KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

OBSZAR 3. GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA

Dla każdego z obszarów priorytetowych sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie 2020 roku), z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty Gminy Radłów w perspektywie długofalowej.

Dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju stworzono listę rekomendowanych mierników. Mierniki te są użyteczne przede wszystkim w czasie dokonywania monitoringu realizacji oraz aktualizacji dokumentu. Lista mierników stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana – zgodnie z potrzebami jednostek wdrażających.

Poniższy schemat prezentuje strukturę celów Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020.

Schemat 3 Struktura celów Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020.

KAPITAŁ LUDZKI I USŁUGI SPOŁECZNE	OCHRONA ŚRODOWISKA I KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA
Cel strategiczny: *Rozwój usług społecznych dla wzmocnienia kapitału ludzkiego Gminy*	*Cel strategiczny:* *Skuteczny system ochrony środowiska wspierający wysoki komfort życia mieszkańców*	*Cel strategiczny:* *Wykreowanie konkurencyjnej gospodarki lokalnej, opartej na przedsiębiorczości mieszkańców, rozwoju turystyki i rolnictwa*
Cel operacyjny I.1 **Wzrost kapitału intelektualnego i rozwój społeczeństwa informacyjnego**	Cel operacyjny II.1 **Zachowanie atrakcyjności przyrodniczej i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego**	Cel operacyjny III.1 **Wzrost poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności gospodarczej**
Cel operacyjny I.2 **Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i zdrowotnego mieszkańców**	Cel operacyjny II.2 **Podniesienie atrakcyjności osadniczej i rozwój infrastruktury sieciowej**	Cel operacyjny III.2 **Wykreowanie oferty turystycznej Gminy**
Cel operacyjny I.3 **Zachowanie tożsamości regionalnej i rozwój kapitału społecznego**	Cel operacyjny II.3 **Systematyczna poprawa dostępności komunikacyjnej**	Cel operacyjny III.3 **Skuteczna polityka rynku pracy i promocja zatrudnienia**
Cel operacyjny I.4 **Sprawny system zarządzania publicznego**		Cel operacyjny III.4 **Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy**

OBSZAR I: KAPITAŁ LUDZKI I USŁUGI SPOŁECZNE

Cel strategiczny: Rozwój usług społecznych dla wzmocnienia kapitału ludzkiego Gminy

Cele operacyjne:

Cel operacyjny I.1 Wzrost kapitału intelektualnego i rozwój społeczeństwa informacyjnego

Cel operacyjny I.2 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i zdrowotnego mieszkańców

Cel operacyjny I.3 Zachowanie tożsamości regionalnej i rozwój kapitału społecznego

Cel operacyjny I.4 Sprawny system zarządzania publicznego

Schemat 5 Spójność celu strategicznego I ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RADŁÓW NA LATA 2014-2020	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
Cel strategiczny: **Rozwój usług społecznych dla wzmocnienia kapitału ludzkiego Gminy**	Cel 1 Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców (w szczególności: 1.1 Rozwój potencjału intelektualnego)	Cel 1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
	Cel 4 Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym (w szczególności: 4.2 Rozwój Subregionu Tarnowskiego)	
	Cel 5 Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich	Cel 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw
	Cel 6 Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym	Cel 2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
	Cel 7 Efektywnie zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów	Cel 3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej

Cel operacyjny I.1 Wzrost kapitału intelektualnego i rozwój społeczeństwa informacyjnego

Strategia postępowania:

Kapitał intelektualny jest sumą kapitału, jaki tworzą ludzie i instytucje, zewnętrznego wizerunku oraz wewnętrznych relacji społecznych. Umiejętne i pełne wykorzystanie tych atutów powinno prowadzić do nowego – strategicznego spojrzenia na obszary przewagi konkurencyjnej. Rozwój zależy od otwartości i gotowości do współpracy, jakości kadr, poziomu usług publicznych, uniwersalnych kwalifikacji pracowników, zdolności do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zdolności do elastycznego reagowania na zachodzące w otoczeniu zmiany.

Wzrost kapitału intelektualnego w Gminie Radłów powinien być rozumiany jako stałe doskonalenie systemu kształcenia (programów edukacyjnych) w kierunku nabywania i utrwalania zdolności, talentów, operatywności i przedsiębiorczości. Odnosi się to nie tylko do młodych pokoleń (w wieku szkolnym), ale również do innych grup społecznych, poprzez realizację projektów zwiększających lub zmieniających kwalifikacje, propagujących uczenie się przez całe życie (long life learning). Ważnym aspektem jest również modernizacja i unowocześnianie infrastruktury edukacyjnej służącej tym celom.

Niniejszy cel operacyjny stanowi odpowiedź na rosnące oczekiwania Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji względem organów administracji samorządowej. Nawiązuje on do średniookresowej „Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo", która ma doprowadzić do zwiększenia skuteczności i efektywności państwa otwartego na współpracę z obywatelami, m.in. poprzez szerokie stosowanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Dzięki realizacji działań ramach tego celu, podniesiona zostanie m.in. jakość usług publicznych świadczonych przez

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. **Liczba spraw załatwianych w urzędzie przy pomocy narzędzi na platformie ePUAP – statystyka gminna**
2. **Liczba stanowisk komputerowych z dostępem do internetu przypadających na jednego ucznia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych – statystyka gminna**
3. **Wyniki egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej i gimnazjum z części matematyczno-przyrodniczej – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna**

samorząd gminny na rzecz mieszkańców i przedsiębiorców.			
Kierunki interwencji	**Jednostka realizująca**	**Jednostka monitorująca**	**Partnerzy**
I.1.1 Wdrażanie programów edukacyjnych uwzględniających standardy nowoczesnego kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji kluczowych	Placówki oświatowe	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Urząd Miejski w Radłowie, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
I.1.2 Termomodernizacja i remonty infrastruktury oświatowej oraz innych budynków użyteczności publicznej	Urząd Miejski w Radłowie	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli, jednostki organizacyjne Gminy	Placówki oświatowe
I.1.3 Sukcesywne doposażenie szkół i placówek świadczących usługi edukacyjne w sprzęt informatyczny i nowoczesne środki dydaktyczne	Urząd Miejski w Radłowie	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Placówki oświatowe, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
I.1.4 Rozwój i zwiększenie wykorzystanie technologii ICT w instytucjach użyteczności publicznej	Jednostki organizacyjne Gminy, Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, operatorzy teleinformatyczni
I.1.5 Edukacja w zakresie wyeliminowania zagrożenia wykluczeniem cyfrowym wśród mieszkańców w różnym wieku	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Urząd Miejski w Radłowie	Jednostki organizacyjne Gminy, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, operatorzy teleinformatyczni, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
I.1.6 Rozwój różnych form wychowania przedszkolnego i opieki nad małym dzieckiem	Organizacje pozarządowe, kapitał prywatny	Urząd Miejski w Radłowie	Placówki oświatowe

I.1.7 Kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie oraz korzystaniem z kształcenia ustawicznego	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Urząd Miejski w Radłowie	Powiatowy Urząd Pracy, regionalne i subregionalne centra kształcenia ustawicznego, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

Cel operacyjny I.2 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i zdrowotnego mieszkańców	Mierniki realizacji i źródła danych:
Strategia postępowania: **Baza instytucjonalna pomocy społecznej musi zapewniać odpowiednią jakość obsługi mieszkańców. Jej parametry oraz sposoby funkcjonowania powinny odzwierciedlać obecne problemy społeczne na terenie jednostki oraz wykorzystywać nowoczesne rozwiązania pracy społecznej. Rozwój oferty pomocy społecznej musi również uwzględniać zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa, długoterminowe wyjazdy zarobkowe) i związane z nimi zmiany zapotrzebowania na określone usługi. Równie istotną kwestią staje się potrzeba ciągłego podnoszenia standardów funkcjonowania gminnego systemu opieki społecznej. Należy także położyć nacisk na nowe, sprawdzone narzędzia ułatwiające realizację polityki społecznej, wśród których na pierwszy plan wysuwa się mechanizm ekonomii społecznej. Istotą tego celu operacyjnego będą działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu oraz włączenia społecznego różnych grup zmarginalizowanych bądź potencjalnie zagrożonych marginalizacją. Kluczowym elementem integrującej polityki społecznej będzie rozwój systemowych form wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji rodzin, dzieci i młodzieży. Innym ważnym polem działania polityki społecznej będzie rozwój różnych form wsparcia dla osób starzejących się i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu starzeniem się społeczeństwa.** **Poprawa poziomu zdrowia i związanej z nim jakości życia jest istotnym zadaniem, stojącym przed organizatorami opieki zdrowotnej. Niniejszy cel operacyjny skupia się na zapewnieniu wszystkim mieszkańcom dostępu do opieki medycznej o wysokim standardzie usług. Wspierane i promowane winny być różnorodne inicjatywy mające na celu upowszechnianie zasad zdrowego stylu życia, który ma szczególne znaczenie w zachowaniu zdrowia społeczeństwa. Realizacja zadań w tym obszarze i osiągnięcie zadowalających efektów będzie możliwe przy współpracy** **z podmiotami regionalnej polityki zdrowotnej oraz publicznymi i społecznymi partnerami.**	**1. Liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej – statystyka Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej** **2. Liczba mieszkań socjalnych i chronionych – statystyka gminna** **3. Liczba miejsc całodobowych i dziennych form wsparcia – statystyka gminna**

Zapewnienie wysokiego poczucia bezpieczeństwa publicznego wymaga szerokiej i kompleksowej współpracy wszystkich służb publicznych i dobywać się powinno na różnych płaszczyznach życia mieszkańców.			
Kierunki interwencji	**Jednostka realizująca**	**Jednostka monitorująca**	**Partnerzy**
I.2.1 Pomoc organizacyjna i finansowa osobom oraz rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej - opracowanie programu polityki prorodzinnej na terenie gminy	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski w Radłowie	Instytucje pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, parafie
I.2.2 Wsparcie usług poradnictwa prawnego i obywatelskiego	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski w Radłowie	Instytucje pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe
I.2.3 Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i zwalczania patologii, w tym wśród dzieci i młodzieży	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski w Radłowie	Instytucje pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, parafie, służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, placówki oświatowe
I.2.4 Podejmowanie działań systemowych w kontekście starzenia się społeczeństwa - rozwój oferty spędzania czasu wolnego, usług opiekuńczych i specjalistycznych, integracji międzypokoleniowej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Miejski w Radłowie	Instytucje pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, parafie

I.2.5 Wykonanie analizy rzeczowo-finansowej tworzenia klas integracyjnych w szkołach gminnych	Urząd Miejski w Radłowie	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
I.2.6 Rozwój infrastruktury pomocy społecznej – mieszkania socjalne i chronione, zakłady opiekuńczo-lecznicze	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, kapitał prywatny	Urząd Miejski w Radłowie	Instytucje pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, parafie, ośrodki zdrowia
I.2.7 Stwarzanie warunków do rozwoju usług podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej	Zakłady opieki zdrowotnej, Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	NFZ, organizacje pozarządowe, koncerny medyczne, producenci urządzeń medycznych
I.2.8 Kształtowanie, promocja postaw i aktywna edukacja na rzecz zdrowego stylu życia	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Urząd Miejski w Radłowie	NFZ, kapitał prywatny, koncerny medyczne, producenci urządzeń medycznych, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
I.2.9 Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych oraz doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Ochotnicze Straże Pożarne, Powiatowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej, służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne
I.2.10 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej pozwalającej na aktywne spędzanie czasu wolnego na terenie Gminy	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, kapitał prywatny, kluby sportowe, parafie

Cel operacyjny I.3 Zachowanie tożsamości regionalnej i rozwój kapitału społecznego	Mierniki realizacji i źródła danych:
Strategia postępowania: **Cel operacyjny dotyczący pielęgnowania tożsamości lokalnej oraz rozwoju kapitału społecznego związany jest z jednej strony z aktywizacją społeczności lokalnej, przełamywaniem postaw biernych oraz kształtowaniem wrażliwości społecznej, a z drugiej strony z zachowaniem lokalnych tradycji i dorobku wspólnoty samorządowej. W ramach powyższych zagadnień planuje się wspierać działalność organizacji pozarządowych – nie tylko w kontekście doskonalenia usług publicznych, które NGO`s mogą wykonywać lepiej i taniej niż struktury samorządowe, ale również w celu angażowania przedstawicieli wspólnoty samorządowej w rozwiązywanie spraw ważnych dla gminy i kształtowania ich wrażliwości w tym zakresie. Do tego typu zagadnień należą również działania związane ze stosowaniem metod nauczania sprzyjających kooperacji, kreatywności i wolontariatu – kształtują one światopogląd młodych pokoleń i sposób działania w dorosłym życiu, wpływając na jakość kapitału społecznego. Niezwykle ważnym zagadnieniem jest aktywizowanie społeczności lokalnej w działania kulturalne i sportowe – należy kontynuować zadania z tego zakresu.** **Bardzo ważnym działaniem jest również ochrona dziedzictwa kulturowego wspólnoty lokalnej – dbałość o uczestnictwo mieszkańców w sformalizowanych grupach (zespoły ludowe, orkiestry, itp.) oraz zachowanie materialnych obiektów kulturowych (zabytki, miejsca pamięci, itp.).**	1. Liczba zadań zlecanych organizacjom pozarządowym – statystyka gminna 2. Frekwencja w wyborach prezydenckich i samorządowych – Państwowa Komisja Wyborcza 3. Liczba imprez kulturalnych o charakterze ponadlokalnym organizowanych na terenie gminy – statystyka gminna

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
I.3.1 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, współpraca w zakresie realizowania usług publicznych	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Organizacje pozarządowe
I.3.2 Rozwój metod nauczania sprzyjających kooperacji, kreatywności, komunikacji zewnętrznej	Placówki oświatowe	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Urząd Miejski w Radłowie, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
I.3.3 Propagowanie społecznej aktywności, szczególnie w obszarach kultury i sportu	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, instytucje kultury	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Urząd Miejski w Radłowie, kluby sportowe, parafie, zespoły ludowe, orkiestry, grupy nieformalne, przedsiębiorcy, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
I.3.4 Wspieranie i promocja działalności wolontariackiej	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Urząd Miejski w Radłowie	Parafie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
I.3.5 Zwiększanie poziomu uczestnictwa w kulturze, wspieranie działań artystycznych i rozwoju zasobów kultury	Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna		Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, parafie, zespoły ludowe, orkiestry, grupy nieformalne,
I.3.6 Zachowanie i ochrona dziedzictwa	Urząd Miejski w	Urząd Miejski w	Właściciele zabytków, służby

kulturowego – opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami	Radłowie	Radłowie	konserwatorskie, Lokalna Grupa Działania

Cel operacyjny I.4 Sprawny system zarządzania publicznego

Strategia postępowania:

Sprawność systemu zarządzania warunkuje w znacznym stopniu rozwój społeczno-gospodarczy całej gminy. Planowanie, organizowanie i efektywne wykorzystywanie zasobów endogenicznych stanowi jeden z priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-202.
W nawiązaniu do strategii regionalnej, jak również zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, wprowadzającej szereg modyfikacji sposobu planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce, na terenie Gminy Radłów planuje się wdrażanie nowoczesnych mechanizmów zarządczych.

Nowoczesne zarządzanie publiczne oznacza kompleksowe podejście do konkretnego problemu i rozwiązywanie go w partnerstwie z innymi odpowiedzialnymi podmiotami (w zależności od skali i rodzaju problemu). Nowy paradygmat prowadzenia polityki regionalnej w Polsce wymaga skoordynowanych działań podejmowanych przez samorządy, organizacje biznesowe i pozarządowe w zakresie realizacji i doskonalenia usług publicznych, w szczególności w ramach obszarów funkcjonalnych. Dotyczy to również Radłowa i subregionu tarnowskiego. W perspektywie 2020 roku zaprojektowano więc implementację efektywnego systemu współpracy z sektorem pozarządowym i prywatnym, rozwój współpracy międzysamorządowej, w tym współpracy w ramach subregionu. Dla podniesienia sprawności zarządzania, w odpowiedzi na rosnące oczekiwania klientów względem administracji publicznej, zaplanowano wdrożenie nowoczesnych instrumentów zarządzania publicznego i doskonalenie kadr samorządowych.

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. **Liczba zrealizowanych wspólnych projektów rozwojowych w ramach subregionu tarnowskiego – statystyka gminna**
2. **Liczba pracowników samorządowych uczestniczących w działaniach podnoszących kwalifikacje zawodowe – statystyka gminna**

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
I.4.1 Rozwój kompetencji i umiejętności kadr Urzędu Miasta i Gminy Radłów oraz jednostek organizacyjnych	Urząd Miejski w Radłowie, jednostki organizacyjne Gminy	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, instytucje szkoleniowo-doradcze
I.4.2 Partnerstwo z sąsiednimi gminami w zakresie realizacji inwestycji o zasięgu ponadlokalnym	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Gminy sąsiednie, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, Lokalna Grupa Działania
I.4.3 Rozwój współpracy międzysektorowej w obszarze rozwoju lokalnego w oparciu o ustalone standardy realizacji zadań publicznych	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, parafie, Lokalna Grupa Działania
I.4.4 Realizacja zadań w systemie partnerstwa publiczno-prywatnego	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Przedsiębiorcy, gminy sąsiednie, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego
I.4.5 Planowanie przestrzenne zmierzające do prorozwojowego wykorzystania obszarów chronionych	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Gminy sąsiednie, organizacje pozarządowe

OBSZAR II: OCHRONA ŚRODOWISKA I KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel strategiczny: Skuteczny system ochrony środowiska wspierający wysoki komfort życia mieszkańców

Cele operacyjne:

Cel operacyjny II.1 Zachowanie atrakcyjności przyrodniczej i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego

Cel operacyjny II.2 Podniesienie atrakcyjności osadniczej i rozwój infrastruktury sieciowej

Cel operacyjny II.3 Systematyczna poprawa dostępności komunikacyjnej

Schemat 6 Spójność celu strategicznego II ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RADŁÓW NA LATA 2014-2020	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
Cel strategiczny: **Skuteczny system ochrony środowiska wspierający wysoki komfort życia mieszkańców**	Cel 3 Wysoka zewnętrzna i wewnętrzna dostępność komunikacyjna regionu dla konkurencyjności gospodarczej i spójności przestrzennej	Cel 1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
	Cel 4 Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym (w szczególności: 4.2 Rozwój subregionu tarnowskiego)	
	Cel 5 Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich	Cel 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw
	Cel 6 Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym	Cel 2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe

Cel operacyjny II.1 Zachowanie atrakcyjności przyrodniczej i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego	Mierniki realizacji i źródła danych:
Strategia postępowania: **Gmina Radłów odznacza się szczególnymi walorami dziedzictwa przyrodniczego, a ochrona środowiska naturalnego wymusza takie kierunki rozwoju, które będą łączyły cele ekonomiczne z nadrzędnymi celami społecznymi i środowiskowymi. Z uwagi na rolniczy charakter gminy konieczna jest promocja rolnictwa ekologicznego, ograniczającego negatywny wpływ rolnictwa na środowisko. Jednym ze środków realizacji celu jest wdrażanie programu rolno-środowiskowego, przyczyniające się do poprawy warunków oraz jakości gospodarowania na terenie gminy.** **Gmina posiada również korzystne warunki do wzrostu stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wszelkie działania zmierzające do wzrostu wykorzystania OZE powinny odbywać się w oparciu o przygotowany uprzednio dokument strategiczny. Jednym z kluczowych czynników rozwojowych w tym obszarze jest wykorzystanie występujących na terenie gminy wód geotermalnych. W pierwszym etapie konieczne jest opracowanie koncepcji opłacalności wykorzystania tego zasobu.** **Przepływające przez teren Gminy rzeki Dunajec oraz Kisielina, oprócz walorów przyrodniczych, stanowią jednoczesne duże zagrożenie powodziowe dla mieszkańców. Wymusza to budowę oraz modernizację urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, zapewniających wzrost komfortu życia mieszkańców. Jednocześnie ważne jest aby w procesie planowania przestrzennego ograniczać funkcje mieszkaniowe na terenach o najwyższym stopniu zagrożenia powodzią.** **Elementem spajającym działania proekologiczne powinna być edukacja mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska oraz podejmowanie działań mających wpływ na kształtowanie**	**1. Liczba akcji i wydarzeń związanych z ochroną środowiska przyrodniczego zrealizowanych na terenie gminy – statystyka gminna** **2. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska – Urząd Statystyczny w Krakowie** **3. Udział energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł w bilansie energetycznym gminy – statystyka gminna**

postaw sprzyjających zachowaniu dziedzictwa przyrodniczego. Szczególnie występowanie dużego zanieczyszczenia powietrza w okresie grzewczym, zmusza do działań zmierzających do poprawy jego jakości oraz uświadomienia mieszkańców o negatywnych skutkach spalania śmieci w piecach węglowych. Wpłynie to na poprawę wizerunku Gminy, który bezpośrednio przekłada się na wzrost atrakcyjności turystycznej i rezydencjonalnej, tym samym generuje nowe możliwości rozwojowe.			
Kierunki interwencji	**Jednostka realizująca**	**Jednostka monitorująca**	**Partnerzy**
II.1.1 Promocja wdrażania programu rolno-środowiskowego.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu”, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Małopolska Izba Rolnicza, grupy producenckie
II.1.2 Wzrost stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii – opracowanie i wdrożenie gminnej strategii wykorzystania OZE.	Urząd Miejski w Radłowie, prywatni inwestorzy	Urząd Miejski w Radłowie	Prywatni inwestorzy, jednostki naukowo-badawcze
II.1.3 Opracowanie koncepcji opłacalności wykorzystania wód geotermalnych.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Jednostki naukowo-badawcze
II.1.4 Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią, budowa i modernizacja urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego.	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Urząd Miejski w Radłowie	Ministerstwo Środowiska
II.1.5 Edukacja obywatelska w zakresie ochrony środowiska oraz kształtowanie i promocja postaw proekologicznych.	Urząd Miejski w Radłowie, Placówki oświatowe	Urząd Miejski w Radłowie	Organizacje pozarządowe, ochotnicze straże pożarne

II.1.6 Organizowanie cyklicznych akcji sprzątania gminy.	Urząd Miejski w Radłowie, Placówki oświatowe	Urząd Miejski w Radłowie	Organizacje pozarządowe
II.2.5 Poprawa jakości powietrza w tym ograniczanie niskiej emisji.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Powiatowy Inspektorat Środowiska, mieszkańcy

Cel operacyjny II.2 Podniesienie atrakcyjności osadniczej i rozwój infrastruktury sieciowej

Strategia postępowania:

Atrakcyjność osadnicza Gminy wynika z jej naturalnego położenia wokół stolicy subregionu jaką jest Tarnów, a także z wysokiej dostępności komunikacyjnej do kilku większych ośrodków miejskich, w tym Krakowa. Stopień jej wykorzystania zależy jednak od wizerunku Gminy, możliwości spędzania wolnego czasu i występowania tzw. miejsc energii społecznej, a także dostępności do komunalnej infrastruktury sieciowej. Podniesienie atrakcyjności osadniczej Gminy Radłów wymaga zatem łączenia „twardych" działań inwestycyjnych, z działaniami „miękkimi" wpływającymi na stopień wykorzystania powstałych inwestycji.

Poprawa ogólnego wizerunku Gminy wymusza dalsze działania zmierzające do odnowienia centrum Radłowa wraz z budową miejsc parkingowych w okolicy rynku. Ponadto rewitalizacji wymaga miejscowy Pałac Dolańskich wraz z otaczającym go parkiem. Z uwagi na niedużą ogólny trend przesiedlania się mieszkańców dużych miast do mniejszych miejscowości zasadna wydaje się realizacja działań mających na celu stworzenie oraz szeroką promocję oferty rezydencjonalnej.

Stale rozwijające się osadnictwo na terenie gminy zmusza do modernizacji i rozbudowy infrastruktury wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody w celu zabezpieczenia aktualnych oraz przyszłych potrzeb mieszkańców. Jedynie częściowe skanalizowanie gminy powoduje konieczność dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej wraz z budową nowej oczyszczalni ścieków. Spore rozproszenie w strukturze osadnictwa na terenie gminy oraz wysokie koszty budowy urządzeń kanalizacyjnych w najdalej oddalonych skupiskach wymagają wsparcia organizacyjnego i finansowego w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na tych terenach. Ponadto ważne jest, aby z uwagi na wysokie koszty rozbudowy sieci

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. **Liczba korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze gminy – statystyka gminna**
2. **Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej na terenie – statystyka gminna**
3. **Saldo migracji na terenie gminy – Bank Danych Lokalnych GUS**

infrastruktury technicznej oraz rozbudowy sieci dróg gminnych konieczne jest zahamowanie procesu rozpraszania zabudowy. W celu ograniczenia tego procesu wymagane jest promowanie koncepcji zwartego zagospodarowania na terenie gminy.			
Kierunki interwencji	**Jednostka realizująca**	**Jednostka monitorująca**	**Partnerzy**
II.2.1 Rewitalizacja centrum Radłowa wraz kompleksem pałacowo-parkowym.	Urząd Miejski w Radłowie, Starostwo Powiatowe	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu”
II.2.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody.	Urząd Miejski w Radłowie, Zakład Eksploatacji Stacji Uzdatniania Wody, Zakład Eksploatacji Urządzeń Komunalnych	Urząd Miejski w Radłowie	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Powiatowy Inspektorat Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Bank Ochrony Środowiska, mieszkańcy
II.2.3 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Powiatowy Inspektorat Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Bank Ochrony Środowiska, mieszkańcy
II.2.4 Pomoc organizacyjna i finansowa w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Bank Ochrony Środowiska, mieszkańcy

o zabudowie rozproszonej.			
II.2.5 Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, promowanie koncepcji zwartego zagospodarowania terenów wiejskich.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
III.2.6 Zbudowanie i promocja oferty rezydencjonalnej dla mieszkańców okolicznych miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem Tarnowa.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu”, organizacje pozarządowe

Cel operacyjny II.3 Systematyczna poprawa dostępności komunikacyjnej

Strategia postępowania:

Pomimo znaczącego wzrostu dostępności komunikacyjnej Gminy, będącego efektem otwarcia odcinka autostrady A4 do Tranowa, wciąż niezbędne są działania zmierzające do poprawy jakości przemieszczania się mieszkańców, szczególnie w układzie międzygminnym i wewnątrzgminnym. Stale zwiększające się natężenie ruchu na lokalnych drogach oraz zły stan wielu z nich sprawia, że niezbędna jest modernizacja lokalnego układu drogowego w oparciu o obowiązujące normy. Szczególny nacisk powinien być położony na rozbudowę dróg na terenach, które mogą być wykorzystane pod inwestycje gospodarcze. W celu poprawy komunikacji zbiorowej z większymi ośrodkami oraz wewnątrz gminy konieczna jest stała współpraca z przewoźnikami realizującymi usługi transportu zbiorowego w celu odpowiedniego dostosowania ich usług do potrzeb mieszkańców.

Znikoma ilość ciągów pieszych oraz tras rowerowych wymusza stałą ich rozbudowę w celu poprawy bezpieczeństwa oraz wzrostu atrakcyjności gminy. W tym obszarze ważne jest podjęcie współpracy z planującymi inwestycje: Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego oraz Lokalną Grupą Działania.

Wszelkie działania w ramach stale prowadzonej modernizacji układu drogowego na terenie gminy powinny w szczególnym stopniu uwzględniać poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym zarówno dla kierujących pojazdami, jaki i innych uczestników ruchu drogowego.

Wachlarz działań zmierzających do wzrostu dostępności komunikacyjnej powinien także uwzględniać rozwój infrastruktury teleinformatycznej oraz działania zmierzające do poprawy kompetencji cyfrowych mieszkańców.

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. **Długość zmodernizowanych dróg różnych kategorii na terenie gminy – statystyka zarządców dróg**
2. **Długość nowopowstałych oraz zmodernizowanych ciągów pieszych i ścieżek rowerowych – statystyka gminna**
3. **Odsetek miejscowości na terenie gminy bez dostępu do Internetu szerokopasmowego – Urząd Komunikacji Elektronicznej**

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
II.3.1 Modernizacja lokalnego układu drogowego, dostosowanie dróg do parametrów normatywnych szczególnie na terenach atrakcyjnych inwestycyjnie.	Urząd Miejski w Radłowie, Zarządcy dróg	Urząd Miejski w Radłowie	Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
II.3.2 Rozbudowa i modernizacja ciągów pieszych oraz tras rowerowych.	Urząd Miejski w Radłowie, Zarządcy dróg	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, organizacje pozarządowe
II.3.3 Współpraca z prywatnymi przewoźnikami w zakresie organizacji transportu zbiorowego, w szczególności w wymiarze międzygminnym.	Urząd Miejski w Radłowie, Starostwo Powiatowe	Urząd Miejski w Radłowie	Prywatni przewoźnicy
II.3.4 Wspieranie inwestycji zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	Urząd Miejski w Radłowie, Zarządcy dróg	Urząd Miejski w Radłowie	Policja, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
II.3.5 Wzrost dostępności teleinformatycznej – rozwój lokalnej sieci szerokopasmowej.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Prywatni przedsiębiorcy

OBSZAR III: GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA

Cel strategiczny: Wykreowanie konkurencyjnej gospodarki lokalnej, opartej na przedsiębiorczości mieszkańców, rozwoju turystyki i rolnictwa

Cele operacyjne:

Cel operacyjny III.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności gospodarczej

Cel operacyjny III.2 Wykreowanie oferty turystycznej Gminy

Cel operacyjny III.3 Skuteczna polityka rynku pracy i promocja zatrudnienia

Cel operacyjny III.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy

Schemat 7 Spójność celu strategicznego III ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RADŁÓW NA LATA 2014-2020	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
Cel strategiczny: **Wykreowanie konkurencyjnej gospodarki lokalnej, opartej na przedsiębiorczości mieszkańców, rozwoju turystyki i rolnictwa**	Cel 1 Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców (w szczególności: 1.1 Rozwój potencjału intelektualnego, 1.4 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia, 1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości)	Cel 1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
	Cel 2 Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury (w szczególności: 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej, 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego, 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego	Cel 2 Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury (w szczególności: 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej, 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego, 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego
	Cel 4 Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym (w szczególności: 4.1 Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego)	Cel 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw województw (w szczególności 1.3.6 Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego)
	Cel 5 Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich (w szczególności: 5.2 Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich)	Cel 2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe

Cel operacyjny III.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności gospodarczej

Strategia postępowania:

Zgodnie z założeniami Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020" podstawą rozwoju gospodarczego powinno być tworzenie warunków dla sprawnego prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej. W celu zwiększenia efektywności gospodarowania należy zmierzać do lepszej alokacji zasobów ludzkich, materiałowych i kapitałowych.

Położenie geograficzne Gminy Radów w bliskim sąsiedztwie rozwiniętego przemysłowo Tarnowa, a także wysoka dostępność komunikacyjna, wynikająca z położenia przy autostradzie A4, stanowiącej główny ciąg komunikacyjny w kierunku Krakowa i konurbacji górnośląskiej, stanowią istotną przesłankę do rozwoju gospodarczego Gminy. Bliskość wielu ośrodków akademickich stwarza możliwość wykorzystania zasobów kapitału intelektualnego mieszkańców Małopolski i Podkarpacia. Dostępność terenów o potencjale inwestycyjnym daje z kolei szansę przyciągnięcia zewnętrznych inwestorów.

Do podstawowych działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności gospodarczej Gminy należeć powinno opracowanie oraz promocja kompleksowej oferty dla inwestorów, które dokonywać się powinny we współpracy z organizacjami odpowiedzialnymi za wspieranie rozwoju subregionu. Jednocześnie ważne jest aby w ramach stymulowania rozwoju gospodarczego Gminy duży nacisk położyć na rozwój rodzimej przedsiębiorczości. Wskaźniki aktywności gospodarczej mieszkańców należą do najniższych w całym województwie małopolskim. Ważne jest zatem podejmowanie konkretnych działań, jak m.in. pomoc organizacyjna i finansowa, szkolenia i doradztwo, a także edukacja w zakresie przedsiębiorczości.

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. Powierzchnia terenów gminnych wydzielonych pod strefy aktywności gospodarczej na terenie Gminy – statystyka gminna
2. Liczba nowych podmiotów gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy – rejestr CEIDG
3. Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy do podmiotów wyrejestrowywanych – rejestr CEIDG

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
III.1.1 Organizowanie i uzbrajanie stref aktywności gospodarczej – opracowanie oferty inwestycyjnej Gminy.	Urząd Miejski w Radłowie, prywatni przedsiębiorcy	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, MARR, TARR , prywatni właściciele potencjalnych terenów inwestycyjnych, dostawcy mediów, sąsiednie gminy
III.1.2 Promocja inwestycyjna gminy we współpracy z MARR, TARR oraz innymi instytucjami wspierającymi rozwój gospodarczy.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, MARR, TARR, prywatni przedsiębiorcy
III.1.3 Utworzenie systemu preferencji podatkowych i uproszczeń administracyjnych dla osób podejmujących działalność gospodarczą.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe, prywatni przedsiębiorcy
III.1.4 Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie organizowania wsparcia doradczego i szkoleniowego dla osób prowadzących i chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, prywatni przedsiębiorcy

III.1.5 Współpraca z organizacjami prowadzącymi fundusze pożyczkowe i doręczeniowe.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	MARR, TARR, Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, prywatni przedsiębiorcy
III.1.6 Współpraca pomiędzy systemem oświaty a biznesem w zakresie tworzenia i realizacji programów nauczania przedsiębiorczości.	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, prywatni przedsiębiorcy

Cel operacyjny III.2 Wykreowanie oferty turystycznej Gminy

Strategia postępowania:

Bogactwo przyrodnicze oraz szczególne dziedzictwo historyczne i kulturowe Gminy Radłów stanowią przesłankę do rozwoju turystyki. Skuteczna umiejętność gospodarczego wykorzystania tego niematerialnego potencjału do rozwoju różnych form aktywności osób odwiedzających Gminę wydaje się być jednym z kluczowych czynników jej rozwoju. Taka strategia postępowania wpisuje się bezpośrednio w cel strategiczny Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, zmierzający do podniesienia atrakcyjności Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego.

W celu stworzenia atrakcyjnej oferty turystycznej Gminy główny nacisk położyć należy bardziej na intensywne gospodarcze wykorzystanie obszarów obecnie charakteryzujących się potencjałem turystycznym. Zaliczyć do nich można tereny wokół wyrobisk pożwirowych, na których możliwy jest rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej. Podstawowa oferta turystyczna powinna być jednak skierowana do osób szukających możliwości aktywnego wypoczynku jednodniowego i weekendowego, mieszkańców okolicznych dużych miast. W tym celu należy kontynuować rozbudowę oraz podnosić jakość wizualizacji infrastruktury turystycznej, a także zintensyfikować działania promocyjne w obszarze turystyki. Dopełnieniem oferty powinno szersze wykorzystanie znajdujących się na terenie Gminy miejsc o charakterze historycznym oraz sakralnym.

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. **Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zakwaterowania zbiorowego, w tym turyści zagraniczni – Bank Danych Lokalnych GUS**
2. **Długość urządzonych i oznakowanych wielofunkcyjnych tras turystycznych na terenie gminy – statystyka gminna**
3. **Liczba uczestników wydarzeń i imprez kulturalnych oraz sportowych o charakterze ponadlokalnym – statystyka gminna**

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
III.2.1 Zagospodarowanie wyrobisk pożwirowych i terenów na potrzeby rozwoju turystyki i rekreacji.	Urząd Miejski w Radłowie, prywatni przedsiębiorcy	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe, gminy sąsiednie, organizacje pozarządowe
III.2.2 Opracowanie koncepcji zagospodarowania istniejących zasobów turystycznych – włączanie w obieg gospodarczy obiektów dziedzictwa historycznego i kulturowego.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe, LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Turystyki, Małopolska Organizacja Turystyczna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
III.2.3 Promocja agroturystyki i pomoc organizacyjna w rozwoju gospodarstw agroturystycznych.	Urząd Miejski w Radłowie, ODR	Urząd Miejski w Radłowie	Starostwo Powiatowe , LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Rolnicza, organizacje pozarządowe.
III.2.4 Współpraca z LGD oraz sąsiednimi gminami w zakresie opracowania komplementarnej oferty turystycznej.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", sąsiednie gminy, organizacje pozarządowe
III.2.5 Wizualizacja gminy i kontynuacja budowy infrastruktury turystycznej – ścieżek rowerowych, tras spacerowych, tras konnych, miejsc widokowych.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe, LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Turystyki, Małopolska Organizacja Turystyczna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
III.2.6 Rozwój turystyki pielgrzymkowej związanej z postacią Błogosławionej Karoliny.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Sanktuarium Bł. Karoliny Kózkówny, organizacje pozarządowe
III.2.7 Kontynuacja organizacji	Urząd Miejski w Radłowie, Gminne	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe,

ponadlokalnych imprez promocyjnych podkreślających walory gminy.	Centrum Kultury i Czytelnictwa w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu”, organizacje pozarządowe

Cel operacyjny III.3 Skuteczna polityka rynku pracy i promocja zatrudnienia

Strategia postępowania:

Działania z zakresu polityki rynku pracy nie przynależą bezpośrednio do zadań administracji samorządowej na szczeblu gminnym. Rolą wspólnoty mieszkańców jest jednak podejmowanie współpracy z instytucjami pośrednictwa pracy oraz wspieranie inicjatyw zmierzających do wzrostu zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu na terenie Gminy.

Podstawowymi narzędziami zmierzającymi do większego dopasowania popytu do podaży pracy będą efektywne pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia oraz monitoring rynku pracy. Ważne jest aby podejmując działania pomocowe nie ograniczać intensywności poszukiwań zatrudnienia przez samych beneficjentów, szczególnie w sytuacji oferowania takich instrumentów jak szkolenia oraz roboty publiczne i prace społecznie użyteczne. Instytucje oferujące tego typu wsparcie powinny stale i bezpośrednio współpracować z potencjalnymi pracodawcami lub organizacjami pracodawców.

Innym ważnym elementem promocji zatrudnienia jest skuteczna polityka edukacyjna mająca na celu podejmowanie działań wyprzedzających w stosunku do zgłaszanego popytu na rynku pracy. W związku z tym ważny jest rozwój doradztwa edukacyjnego na wszystkich poziomach edukacji, szczególnie w zakresie kształcenia zawodowego. Efektywna polityka edukacyjna powinna przeciwdziałać rosnącemu bezrobociu wśród osób poniżej 35 roku życia, ograniczając zjawisko jak niedopasowanie kwalifikacji do zapotrzebowania płynącego ze strony pracodawców.

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. **Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu gminy – statystyka okresowa PUP**
2. **Udział długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych zarejestrowanych – statystyka okresowa PUP**
3. **Odsetek pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – Bank Danych Lokalnych GUS**

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
III.3.1 Prowadzenie stałego monitoringu lokalnego rynku pracy w celu poznania i przewidywania potrzeb regionalnych przedsiębiorstw w zakresie umiejętności i kompetencji kadr.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe
III.3.2 Wspieranie polityki szkoleniowej przedsiębiorców zmierzającej do zaspokojenia potrzeb lokalnego rynku pracy.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Powiatowy Urząd Pracy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Tarnowie
III.3.3 Rozwój doradztwa edukacyjnego w zakresie kształcenia zawodowego.	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli, placówki oświatowe	Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli	Powiatowy Urząd Pracy, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
III.3.4 Współpraca pomiędzy samorządem lokalnym, a instytucjami pośrednictwa na rynku pracy oraz organizacjami pracodawców.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, agencje zatrudnienia, organizacje pracodawców

Cel operacyjny III.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy

Strategia postępowania:

Pomimo istotnego potencjału inwestycyjnego Gminy Radłów oraz większego rozwoju funkcji mieszkaniowej i turystyczno-rekreacyjnej, rolnictwo wciąż stanowić będzie ważny element gospodarki lokalnej. Rolą Wspólnoty Samorządowej w tym obszarze powinno być podjęcie działań zmierzających do zwiększenia efektywności ekonomicznej istniejących gospodarstw rolnych. Wśród działań mających na celu wzrost opłacalności i wydajności produkcji rolnej wymienić należy szkolenia, doradztwo oraz wszelką pomoc merytoryczną dla rolników, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków płynących z funduszy unijnych w latach 2014-2020. Zadaniem władz będzie zatem przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach, organizowanie spotkań, stymulowanie współpracy pomiędzy rolnikami i pomoc w organizowaniu się rolników w większe grupy producenckie.

Alternatywą dla tradycyjnego rolnictwa powinno stać się zrównoważone rolnictwo ekologiczne, wykorzystujące regionalne tradycje produkcji i przetwórstwa produktów rolnych. Produkcja tzw. zdrowej żywności zyskuje coraz szersze grono odbiorców, którzy skłonni są za dostarczane produkty płacić cenę przewyższającą tradycyjne stawki rynkowe. Tym samym rolnictwo ekologiczne może szczególnie stanowić szansę rozwoju dla małych gospodarstw, niemogących korzystać z efektów dużej skali produkcji.

Uzupełnieniem rozwoju gospodarczego w obszarze produkcji rolnej powinny stać się inicjatywy w obszarze około rolniczym, związane głównie z rozwojem funkcji turystycznej gminy. Rozwój agroturystyki może stworzyć szansę promocji rodzimych produktów rolnych, ważne jest zatem organizowanie miejsc handlu, w tym wspieranie organizacyjne sprzedaży

Mierniki realizacji i źródła danych:

1. Liczba gospodarstw rolnych prowadzących aktywną działalność rolniczą – Bank Danych Lokalnych GUS
2. Przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego prowadzącego aktywną działalność rolniczą – Bank Danych Lokalnych GUS
3. Liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze rolnictwa, przetwórstwa i gospodarki leśnej – Bank Danych Lokalnych GUS

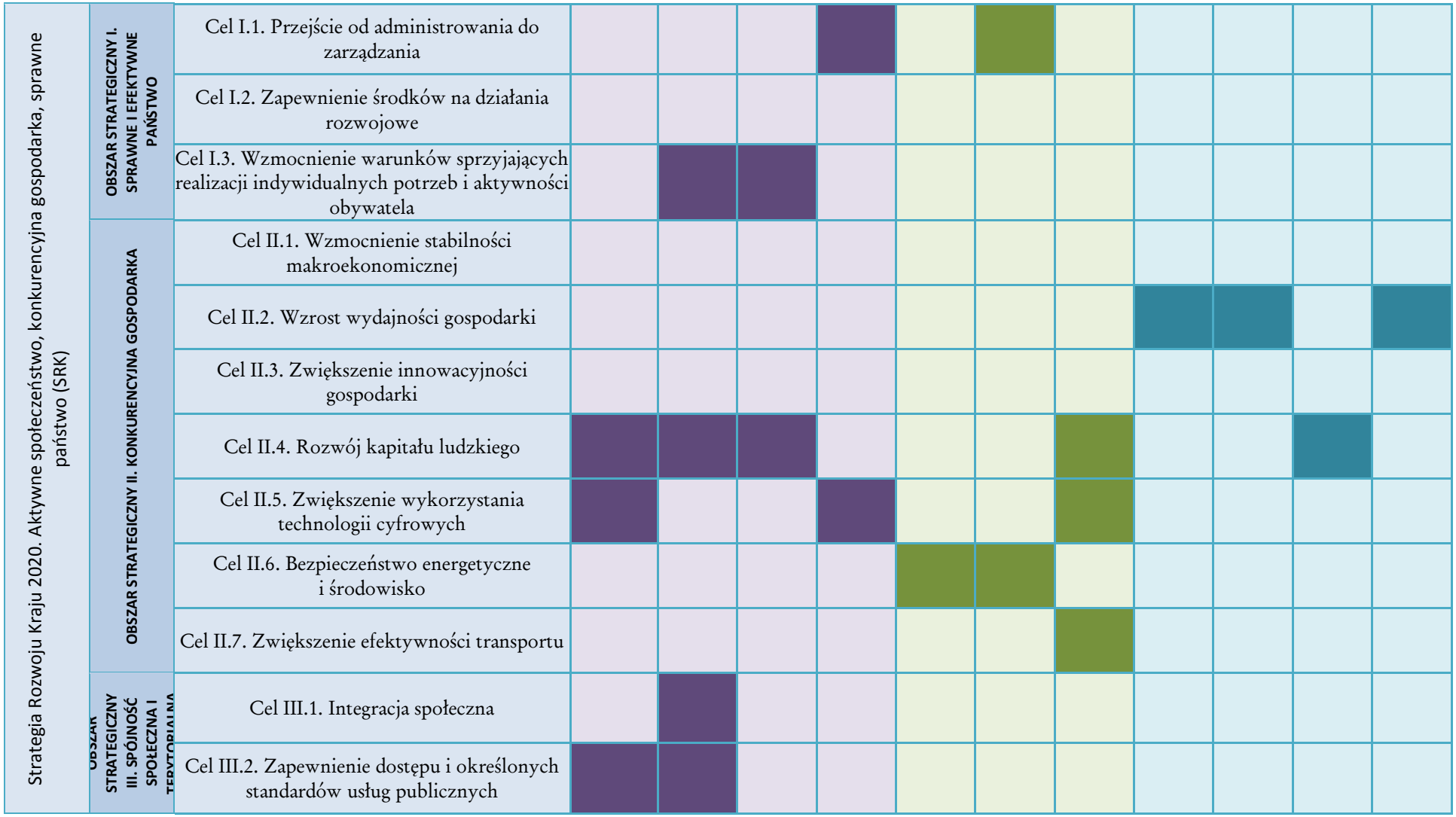
bezpośredniej.	

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
III.4.1 Promowanie przedsiębiorczości w rolnictwie, w tym wsparcie dla pozyskiwania środków pomocowych.	ODR	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Rolnicza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
III.4.2 Wsparcie merytoryczne i doradztwo dla rolników, zamierzających unowocześniać i rozwijać lub przekształcać własne gospodarstwa.	ODR	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Rolnicza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, SANEPID, Inspekcja Weterynaryjna, producenci rolni
III.4.3 Promocja proekologicznych systemów produkcji rolnej jako alternatywnego źródła dochodu dla producentów rolnych.	ODR	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Rolnicza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, producenci rolni.
III.4.4 Promocja zalesiania i zadrzewiania gruntów i niskiej przydatności rolniczej w kontekście produkcji biomasy.	ODR	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolska Izba Rolnicza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
III.4.5 Organizacja handlu i aktywizacja rynku rolnego dla żywności ekologicznej.	Urząd Miejski w Radłowie	Urząd Miejski w Radłowie	LGD „Kwartet na Przedgórzu", Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Małopolska Izba Rolnicza, sąsiednie gminy,

producenci żywności ekologicznej

Schemat 8 Matryca oddziaływań i zależności pomiędzy Strategią Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 a nadrzędnymi dokumentami strategicznymi.

	Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Radłów	Rozwój usług społecznych dla wzmocnienia kapitału ludzkiego Gminy				Skuteczny system ochrony środowiska wspierający wysoki komfort życia mieszkańców			Wykreowanie konkurencyjnej gospodarki lokalnej, opartej na przedsiębiorczości mieszkańców, rozwoju turystyki i rolnictwa			
	Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Radłów	Cel operacyjny I.1 Wzrost kapitału intelektualnego i rozwój społeczeństwa informacyjnego	Cel operacyjny I.2 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i zdrowotnego mieszkańców	Cel operacyjny I.3 Zachowanie tożsamości regionalnej i rozwój kapitału społecznego	Cel operacyjny I.4 Sprawny system zarządzania publicznego	Cel operacyjny II.1 Zachowanie atrakcyjności przyrodniczej i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego	Cel operacyjny II.2 Podniesienie atrakcyjności osadniczej i rozwój infrastruktury sieciowej	Cel operacyjny II.3 Systematyczna poprawa dostępności komunikacyjnej	Cel operacyjny III.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności gospodarczej	Cel operacyjny III.2 Wykreowanie oferty turystycznej Gminy	Cel operacyjny III.3 Skuteczna polityka rynku pracy i promocja zatrudnienia	Cel operacyjny III.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy
	Cele operacyjne nadrzędnych dokumentów strategicznych											

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK)
OBSZAR STRATEGICZNY I. SPRAWNE I EFEKTYWNE PAŃSTWO
Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania
Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe
Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela
OBSZAR STRATEGICZNY II. KONKURENCYJNA GOSPODARKA
Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej
Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki
Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego
Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych
Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu
OBSZAR STRATEGICZNY III. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA I TERYTORIALNA
Cel III.1. Integracja społeczna
Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

		Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	
Strategie zintegrowane (SIEG, SRKS, SRKL)	Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. „Dynamiczna Polska 2020"	Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki.	
		Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy	
		Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	
		Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki	
	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji	
		Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne	
		Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy	
		Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	
	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cel 1. Wzrost zatrudnienia	
		Cel 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych	
		Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	

		Cel 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej											
		Cel 5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli											

System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy

Procedury wdrażania, monitorowania i aktualizacji zawierają listę działań, których podjęcie ma na celu ułatwienie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 oraz umożliwienie stałego monitorowania i dostosowywania zapisów Strategii do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego. Proces wdrażania Strategii jest rozpatrywany na trzech głównych poziomach: organizacyjnym, merytorycznym i społecznym.

Poziom organizacyjny

Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu aktywizacji mieszkańców gminy, które mogą być partnerami administracji samorządowej w procesie wdrażania. Tak realizowana zasada partnerstwa jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Koordynacja procesu wdrażania i aktualizacji Strategii będzie odbywać się poprzez wykorzystanie samorządowego modelu zarządzania Strategią. Model ten przekazuje proces zarządzania Strategią w ręce przedstawicieli władz jednostek samorządowych, a więc w tym przypadku – Burmistrza Miasta i Gminy Radłów oraz Rady Miejskiej. Decyzje, podejmowane w porozumieniu tych organów, oparte na kompleksowym podejściu do uwarunkowań społeczno-gospodarczych, będą w bardzo istotny sposób wpływały na rozwój lokalny Gminy Radłów.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu podmiotów, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Celem wystąpienia efektu synergii w odniesieniu do działań władz samorządowych w zakresie stymulowania rozwoju gminy, zostanie utworzony ośrodek koordynacji podejmowanych decyzji – Zespół Koordynacyjny ds. Wdrażania Strategii. Jego podstawowymi zadaniami powinny być:

1) koordynacja współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami,
2) harmonizacja realizacji działań zapisanych w Strategii i innych dokumentach branżowych,
3) przedstawianie informacji o realizacji Strategii,
4) pozyskiwanie partnerów do realizacji zadań zapisanych w Strategii.

Wszyscy partnerzy realizujący zadania w Strategii Rozwoju Gminy Radłów będą proszeni o aktywną współpracę z Zespołem. W tym celu u każdej jednostki koordynującej zadania w Strategii powinna zostać wyznaczona osoba do kontaktu z Zespołem, szczególnie w

kontekście aktualizacji i monitorowania strategii. Utworzenie takiej sieci współpracy na terenie gminy z pewnością przyczyni się do koordynacji zadań w zakresie wspierania rozwoju lokalnego, efektywniejszego generowania pomysłów na wspólne projekty oraz realnego zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020. W dalszej części niniejszego opracowania określone zostaną zasady (ramy) współpracy międzysektorowej, niezbędnej w tego typu działaniach.

Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie realizacji celów zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 oraz przegląd zapisów Strategii i ich aktualizację. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących, osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe). Strategia Rozwoju Gminy Radłów określona została na lata 2014-2020. Okres ten odzwierciedla kolejny okres budżetowy Unii Europejskiej oraz działania aktualizacyjne dokumentów regionalnych i krajowych.

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Radzie Gminy, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Tym samym Rada będzie wsparciem merytorycznym dla Zespołu Koordynacyjnego ds. Wdrażania Strategii. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii będą dokonywane zgodnie z poniższą procedurą.

Procedura monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020

1. Zadania związane z monitoringiem, ewaluacją i aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Radłów.
2. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Rady Miejskiej w zakresie ewaluacji i aktualizacji Strategii powierza się Przewodniczącemu Rady Miejskiej, na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Radłów.
3. Odpowiedzialność za obsługę techniczną i organizacyjną prac ewaluacyjnych i aktualizacyjnych Rady Miejskiej powierza się Zespołowi Koordynacyjnemu ds. Wdrażania Strategii.
4. Burmistrz Gminy Radłów może zaprosić do prac Rady Miejskiej w zakresie ewaluacji i aktualizacji Strategii przedstawicieli innych organizacji i/lub instytucji.
5. Każdego roku realizacji Strategii, w terminie do końca lutego danego roku, wyznaczony kierownik Zespołu Koordynacyjnego będzie składał Burmistrzowi Miasta i Gminy Radłów sprawozdanie z realizacji kierunków interwencji oraz analizę wskaźnikową realizacji celów Strategii za dany okres sprawozdawczy.
6. Zakres sprawozdania z realizacji kierunków interwencji obejmuje:

- skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji,
- skrótowe przedstawienie ewentualnych trudności realizacyjnych dla poszczególnych kierunków interwencji, z uwzględnieniem proponowanych działań naprawczych,
- wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie, w podziale na źródła finansowania.

7. Zakres analizy wskaźnikowej realizacji celów strategii obejmuje:
   - porównanie wskaźników bazowych (dla roku 2013) ze wskaźnikami dla badanego okresu realizacji Strategii,
   - wskazanie tendencji wzrostowych i malejących w poszczególnych celach operacyjnych Strategii.
8. Sprawozdanie z realizacji kierunków interwencji oraz analiza wskaźnikowa są przygotowywane przez Zespół Koordynacyjny w oparciu o informacje i dane statystyczne przesłane przez jednostki realizujące lub jednostki monitorujące ze strony gminy.
9. Na specjalnym posiedzeniu Rada Miejska dokonuje ewaluacji i (ewentualnie) aktualizacji Strategii.
10. Przewodniczący Rady Miejskiej, na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Radłów, zwołuje posiedzenie ewaluacyjne i aktualizujące w październiku lub listopadzie każdego roku realizacji Strategii.
11. Przewodniczący Rady Miejskiej, na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Radłów, może zwołać dodatkowe posiedzenia monitorujące i aktualizacyjne.
12. Rada Miejska na posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizującym dokonuje:
    - oceny realizacji celów Strategii na podstawie materiałów przygotowanych przez Zespół Koordynacyjny ds. Wdrażania Strategii (stan osiągnięcia wskaźników przyjętych dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii),
    - identyfikacji problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych celów,
    - opracowania propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów i kierunków interwencji.
13. Propozycje niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów Rada Miejska przedstawia Burmistrzowi Miasta i Gminy Radłów, który podejmuje decyzję o ich ewentualnym uwzględnieniu w Strategii.

14. Prace Rady Miejskiej na specjalnym posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizacyjnym są protokołowane. Efektem posiedzeń jest sprawozdanie z posiedzeń Rady Miejskiej, przygotowywane przez Zespół Koordynacyjny ds. Wdrażania Strategii.

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Radłów wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań Strategii. Głównym adresatem zapisów Strategii są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

1. Radni, pracownicy Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych;
2. Posłowie i senatorowie reprezentujący w Parlamencie subregion tarnowski oraz radni Sejmiku Wojewódzkiego, związani z subregionem;
3. Przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu;
4. Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe;
5. Wyższe uczelnie z terenu subregionu;
6. Organizacje pozarządowe z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy, placówki edukacyjne.

Upowszechnienie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Radłów wśród społeczności lokalnej ma na celu:

1. Poinformowanie o zakończeniu prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Radłów
   na lata 2014-2020;
2. Objaśnienie dalszych etapów procesu planowania rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie – realizacja zapisów Strategii, zaproszenie partnerów do współpracy;
3. Prezentację lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Radłów, priorytetów
   i kierunków jego rozwoju w najbliższych latach (obszary priorytetowe i cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki interwencji);
4. Objaśnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze Strategii Rozwoju – z kierunków interwencji.
5. Zachęcenie do wzięcia udziału w realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Radłów.

W celu upowszechnienia treści Strategii Rozwoju Gminy proponuje się realizację następujących działań:

1. Opracowanie krótkiego materiału przybliżającego mieszkańcom Strategię Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020;

2. Umieszczenie do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) materiału przybliżającego zainteresowanym Strategię Rozwoju Gminy Radłów;
3. Udzielanie przez władze samorządowe gminy wywiadów dla prasy lokalnej i regionalnej oraz lokalnych rozgłośni radiowych na temat zakończenia prac nad Strategią Rozwoju Gminy oraz sposobów realizacji jej zapisów;
4. Przekazanie bibliotekom publicznym oraz szkołom z terenu gminy wydrukowanego egzemplarza tekstu Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020 wraz z nagraną płytą CD, zawierającą materiał informacyjny przybliżający Strategię oraz jej pełny tekst.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Radłów jest również otoczenie jednostki, szczególnie:

1. Sąsiednie gminy;
2. Powiat tarnowski;
3. Zarząd Województwa Małopolskiego;
4. Wojewoda Małopolski;
5. Organizacje samorządu gospodarczego o ponadlokalnym zasięgu;
6. Organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu (regionalnym i krajowym);
7. Potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie;
8. Zagraniczni partnerzy samorządowi Gminy Radłów.

Ramy współpracy międzysektorowej i międzygminnej w zakresie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Radłów na lata 2014-2020

Partnerów, biorących udział w realizacji Strategii Rozwoju Gminy Radłów, można podzielić na trzy główne grupy (zgodnie z zasadą „trójkąta współpracy”):

1. instytucje publiczne (władze samorządowe, instytucje użyteczności publicznej, agendy rządowe, przedsiębiorstwa komunalne),
2. prywatni przedsiębiorcy i organizacje otoczenia biznesu (firmy, spółdzielnie, instytucje finansowe, izby gospodarcze, cechy rzemiosł, fundacje, stowarzyszenia gospodarcze),
3. organizacje pozarządowe (towarzystwa i stowarzyszenia, fundacje, związki zawodowe, grupy nieformalne).

Praca zespołowa, partnerska na rzecz rozwoju gminy wymaga od osób i organizacji pełnego zaangażowania i wiąże się z podejmowaniem ryzyka. Być „partnerem” oznacza w pełni odpowiadać za działania własne i tych, z którymi wspólnie podejmujemy decyzje.

Niezależnie od tego, czym zajmuje się partnerstwo lokalne, można określić zestaw zasad, ram postępowania, którymi powinno się ono kierować, jeśli jego działania mają być skuteczne:

- **realizm** – cele i terminy ich realizacji ustalane przez partnerów muszą być możliwe do osiągnięcia;
- **pragmatyzm** – zdając sobie sprawę z wagi dalekosiężnych planów, partnerstwo powinno poszukiwać wymiernych i szybko osiągalnych rozwiązań, jasno zdefiniowanych problemów;
- **stosowność** – metody pracy i zasoby muszą być dostosowane do wymogów konkretnych działań, partnerstwo musi umożliwiać osiąganie postępu w rozwoju lokalnym, przezwyciężanie kryzysów i osiąganie akceptowalnych rozwiązań;
- **podzielanie wspólnej wizji przyszłości gminy**, która rozwija się i wzbogaca wraz z realizacją projektów na rzecz rozwoju;
- **otwartość i elastyczność** pozwalające uczestniczyć jak największej liczbie osób w partnerstwie i gwarantujące jego zróżnicowany skład, to warunek jego pomysłowości i innowacyjności;
- **wysłuchiwanie, szacunek i zaufanie**, dzięki którym można przełamać potencjalne konflikty, uwzględnić różne punkty widzenia i osiągnąć prawdziwe porozumienie w miejsce pozornego konsensusu;
- **wzajemne zrozumienie** umożliwiające poznanie umiejętności i możliwości różnych partnerów i szybkie osiągnięcie najlepszej formy współdziałania i podziału obowiązków w konkretnych sytuacjach;
- **zrozumienie i dostosowanie się do potrzeb różnych grup społecznych** w celu zmobilizowania i uczynienia odpowiedzialnymi wszystkich mieszkańców gminy;
- **przejrzystość działań i troska o informowanie**, tak by wszyscy mogli uczestniczyć w działaniu i przez to zmieniać swoją mentalność;
- **dyskusja nad rolą, funkcją i działaniami każdego z partnerów** w celu wzmocnienia jego poparcia i zaangażowania;
- **determinacja** (na ogół ze strony kilku kluczowych osób) gwarantująca spójność Strategii jako całości i uniemożliwiająca rozpraszanie działań.

WIZJA „GMINA RADŁÓW 2020”

Gmina Radłów dzięki właściwemu wykorzystaniu wysokiej dostępności komunikacyjnej oraz rosnącej jakości oferowanych usług społecznych stanowi jedną z najbardziej atrakcyjnych osadniczo i inwestycyjnie gmin wschodniej części Małopolski. Jednoczesna zasobność szczególnych walorów środowiskowych i kulturowych wzmacnia turystyczno-rekreacyjny potencjał Gminy, poprzez łączenie atrakcji przyrodniczych z bogactwem regionalnych tradycji, modernizacje i rozbudowę infrastruktury oraz rozwój

- Cel operacyjny I.1 Wzrost kapitału intelektualnego i rozwój społeczeństwa
- Cel operacyjny I.2 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i zdrowotnego mieszkańców
- Cel operacyjny I.3 Zachowanie tożsamości regionalnej i rozwój kapitału społecznego
- Cel operacyjny I.4 Sprawny system zarządzania publicznego

- Cel operacyjny II.1 Zachowanie atrakcyjności przyrodniczej i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego
- Cel operacyjny II.2 Podniesienie atrakcyjności osadniczej i rozwój
- Cel operacyjny II.3 Systematyczna poprawa dostępności

- Cel operacyjny III.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności gospodarczej
- Cel operacyjny III.2 Wykreowanie oferty turystycznej Gminy
- Cel operacyjny III.3 Wysoka jakość i dostępność usług publicznych
- Cel Operacyjny III.4. Wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy